

DATGANIADAU ARIANNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN HYD AT 31 GORFFENNAF 2009

CYNNWYS

	TUDALEN
Adolygiad Gweithredol ac Ariannol o Brifysgol Cymru ynghyd â'r Prif Bwyntiau Ariannol ac Ystadegau Allweddol Eraill	2 – 5
Datganiad Llywodraeth Gorfforaethol	6 – 7
Cyfrifoldebau Cyngor Prifysgol Cymru	8
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol	9 – 10
Datganiad o'r Prif Bolisiau Cyfrifydda	11 – 14
Cyfrif Incwm a Gwariant	15
Datganiad o Gyfanswm yr Elw a'r Colledion Cydnabyddedig	16
Y Fantolen	17 – 18
Datganiad Llif Arian	19
Nodiadau'r Datganiadau Ariannol	20 – 38
Atodiad A – Prif Weithrediadau'r Brifysgol – Crynodeb o'r Cyfrifon Incwm a Gwariant am y Blynyddoedd hyd at 31 Gorffennaf 2009 a 2008	40 – 41
Atodiad B – Crynodeb o Gyfrifon Pum Mlynedd: Cyfrif IaG, Mantolen ac Ystadegau	42 – 44
Atodiad C – Prif Gorff Llywodraethu, Pwyllgorau, Prif Swyddogion a Staff, Cyngorwyr, etc.	46 - 49

PRIF BWYNTIAU ARIANNOL Y DATGANIADAU ARIANNOL
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 GORFFENNAF 2009

	2009	2008	Newid
<u>Cyfrif Incwm a Gwariant</u>	£000	£000	%
<u>Incwm</u>			
Grantiau'r Cyngor Cyllido	582	697	(16)
Grantiau a Chontractau Ymchwil	356	84	323
Incwm Gweithredu Arall	9,760	8,452	15
Incwm Gwaddol a Buddsoddi	1,155	1,378	(16)
Cyfanswm yr Incwm	11,853	10,611	12
Cyfanswm y Gwariant	11,423	9,226	24
Gwarged ar Weithrediadau Parhaus	430	1,385	
Gwarged y Flwyddyn wedi'i Drosglwyddo i Incwm	(16)	(78)	
Cronnus mewn Cronfeydd Gwaddol			
Gwarged Cyffredinol am y Flwyddyn a Gedwir yn y Cronfeydd Cyffredinol	414	1,307	
<u>Mantolen</u>			
Asedion Gosodedig	7,446	7,933	(6)
Buddsoddiadau Gwaddol	14,089	15,069	(7)
Asedion Cyffredol Net	7,635	7,247	5
Darpariaethau Rhwymedigaethau a Chostau	-	(43)	-
Rhwymedigaeth Cynllun Pensiwn	(1,233)	(616)	(100)
Asedion Net	27,937	29,590	(6)
(Gostyngiad) / Cynnydd mewn Cronfeydd net	(566)	203	
<u>Ystadegau Allweddol Eraill</u>	2009	2008	
	Nifer	Nifer	
Niferoedd Staff Cyfartalog Cyfwerth-ag-Amser-Llawn	114.5	103.0	11
Myfyrwyr a Gymhwysodd am Raddau Prifysgol Cymru			
- Sefydliadau Achrededig : Cyntaf	11,773	11,771	(0.2)
: Uwch	4,537	5,007	(9.4)
- Sefydliadau Dilysedig : Cyntaf	2,075	2,053	1.1
: Uwch	2,266	1,642	38.0
- Sefydliadau Perthynol : Initial	1,060	1,584	(33.1)
: Cyntaf	347	567	(38.8)
CYFANSWM	22,058	22,624	(2.5)

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL 2008-2009

Natur Prifysgol Cymru

Sefydlwyd Prifysgol Cymru drwy Siarter Frenhinol ym 1893. Y Brifysgol yw'r corff dyfarnu graddau ar gyfer myfyrwyr addysg uwch yn ei sefydliadau achrededig a pherthynol ledled Cymru yn ogystal ag ar gyfer nifer fawr o sefydliadau addysg uwch eraill yn y DU a gweddill y byd y mae eu myfyrwyr yn ymgymryd â chysiau astudio yn y sefydliadau hynny, ond a ddilysir gan y Brifysgol fel cysiau sydd o safon gyfatebol i'r un graddau a gynigir yng Nghymru ei hun. Dan y trefniadau dilysu hyn yn 2008/09 roedd gennym ni tua 21,000 o fyfyrwyr cofrestredig mewn 30 o wledydd a 120 o sefydliadau ar draws y byd, ac yn ein sefydliadau achrededig a pherthynol roedd gennym tua 40,000 o fyfyrwyr wedi'u cofrestru am ein graddau. Gyda'i gilydd, mae hyn yn golygu mai Prifysgol Cymru yw un o'r cyrff dyfarnu graddau mwyaf yn y DU.

Dan Siarter a Statudau diwygiedig a ddaeth yn weithredol ar 1 Medi 2007, mae'r Brifysgol yn eistedd ochr yn ochr â'i sefydliadau achrededig yng Nghymru mewn perthynas gonffederal lle mae'r sefydliadau hynny'n cael eu hachredu gan y Brifysgol i ddyfarnu ei graddau sydd ag enw da byd-eang. Mae'r Brifysgol yn canolbwyntio'i sylw ar hybu a gwarchod ei phwerau dyfarnu graddau ac enw ei brand, a datblygu ei gweithredoedd dilysu tramor

Yn ogystal â'i phrif swyddogaeth yn dyfarnu graddau mae'r Brifysgol hefyd yn ymgymryd â nifer o weithgareddau amrywiol eraill. Mae'r Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd yn ganolfan ymchwil benodedig o ragoriaeth y mae ei staff ymchwil yn ymgymryd â phrosiectau ymchwil amlddisgyblaethol mawr, gyda llawer o'r rhain wedi llwyddo i ddenu grantiau sylweddol iawn o'r AHRC a chyrrff eraill o'r fath. Yn yr Ymarfer Asesu Ymchwil yn 2008 enillodd 35% o'i hymchwil raddiad o safon fyd-eang ac roedd 45% o safon ryngwladol ragorol, gan gadarnhau ei statws fel ganolfan ryngwladol o **ragoriaeth ym maes Astudiaethau Celtaidd. Sefydlwyd Gwasg Prifysgol Cymru ym 1922 ac mae'n dŷ** cyhoeddi uchel ei pharch ar gyfer geiriaduron, gweithiau cyfeiriol, cylchgronau dysgedig, testunau academiaidd etc. Mae'n cyhoeddi yn Gymraeg ac yn Saesneg ac yn gwasanaethu cymuned academiaidd Cymru gyda chymorth grant penodol oddi wrth Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Cymynroddwyd Neuadd Gregynog i'r Brifysgol ym 1960 gan y diweddar Miss Margaret S Davies ac fe'i hagorwyd ym 1964 fel ganolfan addysgol ar gyfer cysiau arhosiad byr a dydd. A hithau'n sefyll mewn 750 o erwau o erddi, coetiroedd a thir amaethyddol ger y Drenewydd ym Mhowys, mae'r plasty rhestredig Gradd II* yn darparu cyrchfan eithriadol ar gyfer astudiaeth ddwys. Mae Academi Fyd-Eang y Brifysgol yn cael ei datblygu gyda'i sefydliadau partner strategol a chyrrff cyhoeddus eraill fel modd o hybu perfformiad economaidd ac arloesol Cymru drwy fentrau cydweithredol rhwng addysg uwch a'r sector preifat yng Nghymru ac mae'n unol â pholisi diweddar y Llywodraeth o feithrin cysylltiadau agosach rhwng academia a diwydiant. Mae wedi llwyddo i ddenu cyllid ERDF drwy Lywodraeth Cynulliad Cymru yn ystod y flwyddyn ar gyfer rhaglen graddau ymchwil bum mlynedd werth £11M, ar gyfer lleoli 100 o ysgolheigion gorau'r byd mewn cwmnïau preifat yn ardaloedd cydgyfeirio Cymru.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Brifysgol wedi datblygu cynllun strategol ar gyfer y pum mlynedd nesaf sy'n cwmpasu cyfnod parhaus o fuddsoddi yn yr amcanion strategol canlynol:

- Cynnal a mwyhau ansawdd a safonau graddau a dyfarniadau academiaidd eraill y Brifysgol
- Parhau i gynnal cydnabyddiaeth yng Nghymru a ledled o ansawdd a safon fyd-eang ymchwil ac ysgolheictod y Brifysgol.
- Cyfrannu'n hanfodol ac arloesol i les economaidd, cymdeithasol, diwylliannol a deallusol Cymru, yn ogystal â'i chynnaladwyedd.
- Datblygu ymhellach rhyngweithio'r Brifysgol â phartneriaid rhyngwladol, a thrwy hynny, ei heffaith yn fyd-eang.
- Sicrhau fod yr adnoddau angenrheidiol i gyflawni'r amcanion hyn ar gael ar sail gynaliadwy at y dyfodol a bod trefniadau llywodraethu a rheoli'r Brifysgol yn addas i'r diben.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL 2008-2009

Sefyllfa Ariannol

Ategir strategaeth gweithredu'r Brifysgol a amlinellir uchod gan fantolen hynod o gryf. Bydd y buddsoddiad a wneir yn ei amcanion strategol dros y pum mlynedd nesaf yn tynnu ar ei chronfeydd er mwyn cryfhau'r sylfaen gweithredu cynaliadwy y bydd y Brifysgol yn tyfu arno.

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2009 yn cynnwys canlyniadau gweithgaredd Cofrestrfa'r Brifysgol wrth gefnogi prif weithgareddau'r Brifysgol fel awdurdod dyfarnu graddau ac amrediad y Gwasanaethau Canolog eraill y mae Cyngor y Brifysgol yn gyfrifol amdanynt. Mae Atodiad A i'r Datganiadau Ariannol yn cynnwys dadansoddiad o'r prif eitemau incwm a gwariant ar gyfer pob un o brif weithgareddau'r Brifysgol, ynghyd â gwybodaeth gymharol ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol. Mae'r dadansoddiad hefyd yn dangos y graddau y mae Cyngor y Brifysgol yn darparu grantiau i gefnogi gwahanol weithgareddau'r Brifysgol. Yn Atodiad B ceir dadansoddiad pum mlynedd o gyfrifon incwm a gwariant y Brifysgol, ynghyd â'i mantolenni a'i dangosyddion ariannol allweddol.

Canlyniadau'r Flwyddyn

Mae'r atodlen ariannol gryno ar dudalen 2 uchod yn dangos uchafbwyntiau ariannol y flwyddyn a gwelir manylion pellach ym mhrif gorff y datganiadau ariannol. Mae Cyngor y Brifysgol yn falch i adrodd, am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2009, fod y Brifysgol wedi sicrhau gwagedd cyffredinol ar ei gweithgareddau parhaus o £430K ar gyfanswm incwm o £11.9M o'i gymharu â £1.4M a £10.6M yn eu tro yn y flwyddyn flaenorol. Roedd y gwagedd am y flwyddyn ar ôl darparu ar gyfer amhariad ariannol o £528K mewn perthynas ag adneuon a llog cronrus o £1.1M mewn dau Fanc o Wlad yr Iâ a fethodd, fel yr esbonnir yn Nodyn 23 i'r cyfrifon hyn.

Cafwyd twf o £1.2M (12%) yng nghyfanswm incwm y flwyddyn i £11.9M, yn bennaf o'r twf parhaus yng ngweithgareddau dilysu'r Brifysgol a greodd ffioedd ac incwm arall o £7M o'i gymharu â £5.4M yn y flwyddyn flaenorol. Cynyddodd incwm o grantiau ymchwil a chontractau £272K, yn bennaf o ganlyniad i grantiau o'r AHRC i'r Ganolfan Geltaidd a grant ERDF at gyfer graddau ymchwil dan yr Academi Fyd-Eang.

Cyllid cyfyngedig yn unig y mae'r Brifysgol yn ei dderbyn gan CCAUC, ar ffurf grantiau neilltuedig i'r Wasg ac uned y Geiriadur yn y Ganolfan Geltaidd a grant QR ar gyfer gweithgareddau ymchwil y Ganolfan. Roedd cyfanswm cyllid CCAUC yn llai na 5% o gyfanswm incwm y Brifysgol am y flwyddyn. Roedd incwm gwaddol a buddsoddi yn £1.2M am y flwyddyn o'i gymharu â £1.4M yn y flwyddyn flaenorol. Mae'r gostyngiad o tua £200K yn bennaf yn adlewyrchu'r cyfraddau llog isel iawn oedd ar gael ar adneuon y DU yn dilyn y cwmp yn y cyfraddau sail i'r lefel hanesyddol isel o 0.5% erbyn mis Mawrth 2009 o ganlyniad i'r argyfwng credyd byd-eang a ddaeth i uchafbwynt ym mis Medi 2008 pan fethdalodd banc buddsoddi Lehman Brothers yn yr Unol Daleithiau.

Roedd cyfanswm gwariant gweithredu'r flwyddyn, ac eithrio darpariaeth yr amhariad eithriadol o £528K, £1.7M (18%) yn uwch ar £10.9M. Roedd cyfanswm costau staff £653K yn uwch (19%) sef tua £4.2M. Roedd y cynnydd hwn yn sgil effaith dyfarniad cyflog dau gam yn 2008, a ychwanegodd dros 8% i gostau sail cyn ychwanegiadau ynghyd â chynnydd sylweddol yn nifer y staff 10%) ar gyfer yr Academi Fyd-Eang, gwasanaethau dilysu a sicrhau ansawdd. Gwelwyd cynnydd mewn gwariant Gweithredu arall o tua £1.1M (20%) i £6.6M oherwydd yr ehangu cyflym a welwyd yn y gwasanaethau dilysu fel yr esbonnir uchod.

Perfformiad Buddsoddi

Parhaodd y cynnwrf na welwyd ei debyg yn y marchnadoedd arian heb ball yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn ariannol. Yn y DU, cyrhaeddodd y FTSE 100 ei fan isaf, sef 3,512 ym mis Mawrth 2009 cyn dychwelyd i 4,608 erbyn 31 Gorffennaf mewn ymateb i ymdrechion llywodraethau byd-eang i hybu eu heconomiâu gyda chwistrelliadau enfawr o hylifedd a thrwy effeithiau cyfraddau llog isel. Cafwyd dibrisiant o £1.4M (ychydig o dan 7%) yng ngwerth marchnad cyfunol asedion sefydlog a buddsoddiadau asedion gwaddol y Brifysgol dros y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2009, ond gostyngodd incwm dosbarthedig o bortffolio buddsoddiadau'r Brifysgol 3% yn unig er gwaethaf effaith y dirywiad economaidd ar enillion corfforaethol.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL 2008-2009

Llifoedd Arian

Roedd gostyngiad mewn cronfeydd net yn y flwyddyn o £566K o'i gymharu â chynnydd o £203K yn y flwyddyn flaenorol. Ac eithrio effaith y ddarpariaeth amhariad o £528K ar gyfer adneuon Banciau Gwlad yr Iâ roedd y gostyngiad yn £38K. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd llif arian ac adneuon tymor byr y Brifysgol yn £5.5M gyda £1.4M arall yn cael ei ddal mewn asedion gwaddol. Caiff y rhain eu rheoli'n fewnol yn unol â pholisi rheoli trysorlys y Brifysgol sy'n ceisio cyflawni'r enillion uchaf posibl ar ei adneuon ar y risg isaf bosibl drwy gyfyngu'r cyfanswm a osodir mewn sefydliadau unigol a defnyddio'r rheini y mae eu graddfeydd credyd ar ben uchaf y sbectrwm yn unig. Mae argyfwng credyd byd-eang 2008 wedi lleihau yn sylweddol y nifer o sefydliadau ariannol sy'n meddu ar y graddfeydd credyd uchaf a hefyd y cyfraddau llog a gynigir ar adneuon. Mae hyn wedi cael effaith sylweddol ar incwm y Brifysgol o'r ffynonellau hyn ond mae'r Brifysgol wedi penderfynu peidio â gostwng ei meini prawf graddfa credyd er mwyn denu enillion uwch ar ei hadneuon.

Mantolen

Er gwaethaf cyfanswm y colledion cydnabyddedig o £1.6M dros y flwyddyn, yn bennaf o ganlyniad i gynnydd y diffyg yn y cynllun pensiwn a'r gwmp mewn gwerthoedd asedion sefydlog a gwaddol, mae mantolen y Brifysgol yn parhau i fod yn gryf gydag asedion net o gwmpas £28M ar 31 Gorffennaf 2009. Nid oes ganddi unrhyw fenthycy allanol, mantolenni arian parod iach ac asedion gwaddol sylweddol. Dyblodd yr atebolrwydd ar ei chynllun pensiwn mewnol i £1.2M yn ystod y flwyddyn yn bennaf o ganlyniad i berfformiad gwael y buddsoddiadau ecwiti yn y gronfa a reolir. Mae'r sector prifysgol yn y DU yn gynyddol bryderus am rwymedigaethau cynlluniau pensiwn ac mae adolygiad ar waith i bennu'r ffordd orau i fynd i'r afael â'r mater.

Casgliad

Mae sefyllfa ariannol y Brifysgol yn gadarn ac mae ei llif incwm o'r ddarpariaeth gydweithredol yn parhau i dyfu bob blwyddyn. Mae ganddi ganolfan ymchwil o safon fyd-eang yn y Ganolfan Geltaidd a chyfleuster cynadledda yng Ngregynog sy'n cynnig cyfle am amrywiaeth sylweddol yn ei gweithrediadau. Mae'r Academi Fyd-Eang wedi'i hanelu'n uniongyrchol at annog cydweithio rhwng addysg uwch yng Nghymru a diwydiant a bydd y Brifysgol yn buddsoddi mewn uchafu ansawdd a seilwaith ymchwil dros y bum mlynedd nesaf. Mae hefyd wedi buddsoddi yn ystod 2009 mewn amgylchedd ar-lein cydweithredol i ddarparu gwybodaeth, rhwydweithio a chyfleoedd dysgu i'w holl randdeiliaid (y Campws Byd-Eang). Mae'n ffurfio partneriaethau pwysig yn Tsieina ac Asia a hefyd yn ehangu ei gweithgareddau dilysu ar draws y byd. Yn bennaf, mae wedi ffurfio cynghrair ffurfiol â'r sefydliadau addysg uwch hynny yng Nghymru sy'n parhau i ddyfarnu ei graddau. Prif nod y gynghrair hon yw datblygu mentrau strategol newydd a fydd yn cyfrannu at les economaidd, cymdeithasol, diwylliannol a deallusol Cymru. Bydd y gynghrair hefyd yn cefnogi ac yn diogelu amcanion, ansawdd a safonau academaidd y Brifysgol a'r sefydliadau.

Drwy'r holl fentrau hyn y bwriad yw y bydd brand Prifysgol Cymru yn parhau i gael ei gydnabod fel enghraifft ryngwladol o ansawdd mewn addysg uwch.

D Hugh Thomas
Cadeirydd y Cyngor

DATGANIAD LLYWODRAETH GORFFORAETHOL
2008 - 2009

Mae Prifysgol Cymru yn ymrwymedig i sicrhau arferion gorau ym mhob agwedd o lywodraethu corfforaethol. Mae'r crynodeb hwn yn disgrifio'r ffordd y mae'r Brifysgol wedi dilyn yr egwyddorion a osodir yn y Cod Cyfunol ar Lywodraethu Corfforaethol a hefyd y Cod Ymarfer Llywodraethu a'r Egwyddorion Cyffredinol a gyhoeddwyd gan y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgol ym mis Tachwedd 2004, sydd wedi'u cylchredeg i holl aelodau Cyngor y Brifysgol. Ei ddiben yw helpu darllynydd y datganiadau ariannol i ddeall sut y mae'r egwyddorion wedi'u cymhwyso.

Sefydlwyd Prifysgol Cymru drwy Siarter Frenhinol ym 1893. Mae cyfansoddiad, pwerau, dyletswyddau a swyddogaethau'r Brifysgol wedi'u diffinio yn ei Siarter, Statudau, Ordiniannau a Rheoliadau. Cyngor y Brifysgol yw awdurdod llywodraethu goruchaf y Brifysgol ac yn unol â'i brif gyfrifoldeb, sef llywodraethu, rheoli a rheoleiddio cyllid, cyfrifon, buddsoddiadau, eiddo a holl faterion y Brifysgol, Cyngor y Brifysgol sy'n gyfrifol am system o reolaeth fewnol y Brifysgol ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Mae'r systemau hyn wedi'u cynllunio i alluogi i'r Brifysgol weithredu mewn dull trefnus ac effeithlon sy'n gyson â'i pholisïau rheoli, ac i ddiogelu ei hasedion a sicrhau, cyhyd ag y bo'n bosibl, cyflawnder a chywirdeb ei chofnodion. Bwriedir i'r cyfryw system reoli, yn hytrach na dileu, y risg o fethu cyflawni amcanion busnes, ac ni all gynnig ond sicrwydd rhesymol, nid sicrwydd absoliwt, yn erbyn camdatganiad o bwys neu gollod.

Mae'r system reolaeth fewnol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth rheoli reolaidd, gweithdrefnau gweinyddol a llinellau cyfrifoldeb clir, rheolaeth gyllidebol gadarn o gyllidebau blynyddol cymeradwy, ac adolygiadau ac adroddiadau rheolaidd i'r pwyllgorau cyfrifol ac i'r Cyngor. Mae Archwilwyr Mewnol yn adolygu systemau a gweithdrefnau rheoli'r Brifysgol yn rheolaidd. Mae'r archwilwyr yn mabwysiadu ymagwedd seiliedig ar risg wrth lunio strategaethau archwilio a chynlluniau adolygu a chymeradwyo'r Pwyllgor Archwilio. Mae'r Cyngor yn cael adroddiadau blynyddol oddi wrth yr archwilwyr mewnol ac allanol ar systemau'r Brifysgol o reoli mewnol.

Prif swyddog academaidd a gweithredol y Brifysgol yw'r Is-Ganghellor a'r Prif Weithredwr sydd hefyd yn gweithredu fel swyddog cyfrifon ar gyfer y cyllid a dderbynnir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Ysgrifennydd y Cyngor sy'n gyfrifol am sicrhau bod y Cyngor yn gweithredu yn unol â'i weithdrefnau, a hefyd am ddarparu'r holl bapurau ar gyfer cyflawni ei ddyletswyddau yn gywir ac am ddarparu cyngor a gwasanaethau i'w aelodau. Mae Ysgrifennydd y Cyngor yn cadw cofrestr o ddi-ddordebau ariannol a phersonol aelodau'r Cyngor a'i Bwyllgorau yn ogystal â swyddogion hŷn y Brifysgol. Yr Ysgrifennydd sy'n gyfrifol am sicrhau bod holl aelodau'r Cyngor yn cael eu briffio'n llawn ar eu cyfrifoldebau a'u dyletswyddau, yn derbyn yr holl ddogfennau cefndir, ac yn ymgymryd ag unrhyw hyfforddiant angenrheidiol. Disgwylir i holl aelodau'r Cyngor ymddwyn yn unol â safonau ymddygiad derbyniol mewn bywyd cyhoeddus, gan fabwysiadu'r cysyniadau o anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd a rhoi arweiniad.

Mae Cyngor y Brifysgol o'r farn bod proses barhaus ar gyfer nodi, gwerthuso a rheoli risgiau arwyddocaol y Brifysgol, iddi fod ar waith am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2009 a than ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol a bod Cyngor y Brifysgol yn ei hadolygu a'i bod yn cydymffurfio ag egwyddorion rheolaeth fewnol a llywodraethu cadarn o dan y codau ymarfer a nodwyd uchod.

Mae Cyngor y Brifysgol yn cyfarfod o leiaf bedair gwaith bob blwyddyn ac mae iddo sawl pwyllgor sydd wedi'u cyfansoddi i ddarparu cyngor arbenigol. Mae'r rhain yn cynnwys Pwyllgor Adnodu, Pwyllgor Strategaeth, Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu, Pwyllgor Cydnabyddiaeth a Phwyllgor Archwilio (ceir manylion llawn yn Atodiad C). Mae'r holl Bwyllgorau hyn wedi eu cyfansoddi'n ffurfiol ac mae iddynt gylch gwaith sy'n caniatáu i fwyafrif eu haelodau penodedig i fod yn aelodau lleig o'r Cyngor. Adroddir ar benderfyniadau ac argymhellion y Pwyllgorau hyn i'r Cyngor.

DATGANIAD LLYWODRAETH GORFFORAETHOL
2008 - 2009

Mae gan Gyngor y Brifysgol bump ar hugain o aelodau, gyda mwyafrif ohonynt yn aelodau lleyg. Etholwyd chwech o'r aelodau gan ac o blith y Sefydliadau Achrededig a dau o blith y Bwrdd Academiaidd. Mae gan staff a myfyrwyr y Brifysgol un aelod yr un. Mae Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr y Brifysgol yn aelod *ex officio* o'r Cyngor. Pan ddaw eu tymor yn y swydd i ben, mae'r holl aelodau yn gymwys i'w hailbenodi am hyd at un tymor arall.

Mae'r Cyngor, mewn perthynas â'i gyfrifoldebau strategol a datblygiadol, yn cael argymhellion a chyngor oddi wrth ei Bwyllgor Strategaeth a'r Pwyllgor Adnoddau. Mae'r Pwyllgor Adnoddau, *inter alia*, yn argymhell i'r Cyngor gyllidebau refeniw a chyfalaf y Brifysgol ac yn monitro perfformiad yr holl weithrediadau mewn perthynas â chyllidebau cymeradwy. Mae hefyd yn gyfrifol i'r Cyngor am baratoi datganiadau ariannol ar gyfer rheolaeth gyffredinol adnoddau ariannol, dynol a ffisegol y sefydliad.

Mae'r cyfrifoldeb cyffredinol ar gyfer rheoli risgiau o fewn y Brifysgol yn gorwedd â'r Pwyllgor Strategaeth, gyda chefnogaeth y Grŵp Rheoli Risgiau, sy'n cynnwys uwch reolwyr y Brifysgol. Tasg y Pwyllgor Strategaeth yw ystyried ac adolygu'n rheolaidd yr asesiad a rheolaeth o risgiau a chyfluoedd a wynebir gan y Brifysgol a chynghori'r Cyngor yn unol â hynny. Mae'n ofynnol iddo gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor ar fframwaith rheoli risg y Brifysgol, wedi ystyried gwaith Grŵp Rheoli Risgiau'r Brifysgol. Ystyriwyd canfod, gwerthuso a rheoli'r risgiau a wynebir gan y Brifysgol yn fanwl yn ystod y gwaith o ddatblygu ei Chynllun Strategol newydd, sydd wedi bod ar waith drwy'r flwyddyn. Cafodd a chymeradwyodd y Cyngor yr Adroddiad Blynyddol ar risg oedd yn cynnwys matrices risg a rheoli yn cwmpasu holl weithredoedd y Brifysgol.

Mae'r Cyngor yn cael cyngor gan y Bwrdd Academiaidd ar faterion academaidd sy'n syrthio o fewn maes sylw'r Brifysgol. Y Pwyllgor Cydnabyddiaeth sy'n adolygu cyflog y staff hynaf oll, gan gynnwys yr Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr tra bod y Pwyllgor Adnoddau yn cynghori'r Cyngor ar yr holl faterion staffio eraill.

Roedd y Pwyllgor Archwilio yn gweithredu'n unol â'r cylch gwaith a osodwyd gan y Cyngor. Roedd y rhain yn glynu wrth y Cod Ymarfer a ddefnyddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae'r Pwyllgor hefyd yn dilyn y Llawlyfr i Aelodau o Bwyllgorau Archwilio mewn Addysg Uwch a gyhoeddwyd gan Bwyllgor Cadeiryddion Prifysgol ym mis Chwefror 2008. Cyfarfu'r Pwyllgor deirgwaith yn ystod 2008/09, gydag archwilwyr allanol a mewnol y Brifysgol yn bresennol. Ystyriodd y Pwyllgor adroddiadau archwilio manwl, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella systemau rheolaeth fewnol y Brifysgol ac atebion y rheolwyr a'r cynlluniau gweithredu. (Lle bo'n berthnasol, mae'r Pwyllgor hefyd yn cael adroddiadau oddi wrth, *inter alia*, Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, fel y mae'r rhain yn effeithio ar fusnes y Brifysgol, ac mae'n ystyried yr adroddiadau hyn ac yn monitro'r ymlyniad wrth y gofynion rheolaethol.) Er bod y gweithredwyr hŷn wedi mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio yn ôl yr angen, nid oeddent yn aelodau o'r Pwyllgor. Roedd y Pwyllgor yn gallu cwrdd â'r archwilwyr allanol a / neu fewnol ar eu pennau eu hunain, am drafodaethau annibynnol. Yn yr un modd, mae gan y Pwyllgor y pŵer i ofyn am unrhyw wybodaeth berthnasol angenrheidiol oddi wrth gyflogedigion y Brifysgol, i gael y cyfryw gyngor annibynnol proffesiynol yr ystyria ei fod yn angenrheidiol ac i sicrhau bod pobl sydd â'r profiad a'r arbenigedd perthnasol yn mynychu os yw'n credu bod angen hyn, hyd yn oed os nad ydynt yn aelodau.

CYFRIFOLDEBAU CYNGOR PRIFYSGOL CYMRU

Yn unol â Siarter Frenhinol y Brifysgol, mae Cyngor y Brifysgol yn gyfrifol am weinyddu a rheoli materion y Brifysgol, gan gynnwys sicrhau system effeithiol o reolaeth fewnol, ac mae gofyn iddo gyflwyno datganiadau ariannol archwilledig ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddol priodol sydd, ar unrhyw adeg, yn datgelu sefyllfa ariannol y Brifysgol yn rhesymol o gywir ac yn ei alluogi i sicrhau y caiff y datganiadau ariannol eu llunio yn unol â Siarter Frenhinol y Brifysgol, y Datganiad o Ymarfer Cyfrifydda a Argymhellir ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch, a safonau cyfrifydda perthnasol eraill. Yn ogystal, ac o fewn telerau ac amodau'r Memorandwm Ariannol y cytunwyd arno rhwng Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a Chyngor y Brifysgol, mae gofyn i'r Cyngor, drwy ddeiliad dynodedig ei swydd, lunio datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol gan roi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Brifysgol ac o'r gwarged neu'r diffyg, a'r llifoedd arian ar gyfer y flwyddyn honno.

Wrth beri i'r datganiadau ariannol gael eu llunio, rhaid i'r Cyngor sicrhau:

- y dewisir polisiau cyfrifydda addas ac y cânt eu harfer yn gyson;
- y ffurfir barn ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn bwylllog;
- bod y safonau cyfrifydda cymwys wedi eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau o bwys a ddatgelir ac a esbonnir yn y datganiadau ariannol;
- y llunnir datganiadau ariannol ar sail y busnes byw onid yw'n amhriodol tybio y bydd y Brifysgol yn parhau i weithredu. **Mae'r Cyngor yn fodlon bod gan y Brifysgol adnoddau digonol i barhau i weithredu am y dyfodol rhagweladwy; am y rheswm hwn mae sail y busnes byw yn parhau i gael ei mabwysiadu wrth lunio'r datganiadau ariannol.**

Mae'r Cyngor wedi cymryd camau rhesymol:

- i sicrhau na ddefnyddir cyllid oddi wrth Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ond at y dibenion y cafodd ei roi ar eu cyfer ac yn unol â'r Memorandwm Ariannol â'r Cyngor Cyllido ac unrhyw amodau eraill y gall y Cyngor Cyllido eu pennu o bryd i'w gilydd;
- i sicrhau bod cyfyngiadau ariannol a rheolaethol priodol ar waith i ddiogelu cronfeydd arian cyhoeddus a chronfeydd o ffynonellau eraill;
- i ddiogelu asedion y Brifysgol ac atal a chanfod twyll;
- i sicrhau rheoli adnoddau a gwariant y Brifysgol yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Gyngor Prifysgol Cymru

Yr ydym wedi archwilio datganiadau ariannol Prifysgol Cymru ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2008 sy'n cwmpasu'r Cyfrif Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian, Datganiad Cyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig a'r nodiadau cysylltiedig. Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi eu llunio o dan y polisiau cyfrifydda sydd i'w gweld yno.

Priod Gyfrifoldebau Cyngor ac Archwilwyr y Brifysgol

Disgrifir cyfrifoldeb y Cyngor am lunio'r datganiadau ariannol yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, y Datganiad o Ymarfer a Argymhellir - Cyfrifydda ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch, cyfraith gymwys a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig yn natganiad cyfrifoldebau'r Cyngor.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol a Safonau Cenedlaethol Archwilio (y DU ac Iwerddon). Paratowyd yr adroddiad hwn, gan gynnwys y farn a fynegir ynddo, ar gyfer Cyngor Prifysgol Cymru ac ar ei gyfer ef yn unig yn unol â **Siarter a Statudau'r Brifysgol, ac at yr un diben arall. Nid ydym, drwy roi'r farn hon, yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb am unrhyw ddiben arall neu i unrhyw berson arall y dangosir yr adroddiad hwn iddo/iddi neu i law pwy bynnag y daw, oni bai ein bod wedi cytuno drwy ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw.**

Rydym yn adrodd ein barn i chi ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg a ph'un a ydynt wedi eu llunio'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Datganiad o Ymarfer a Argymhellir - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch.

Rydym yn adrodd ein barn i chi a gaiff cyllid o grantiau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, a chyllid arall o ba bynnag ffynhonnell a weinyddir gan y Brifysgol i ddibenion penodol, ei ddefnyddio ym mhob ystyr materol i'r dibenion y'i derbyniwyd a lle bo'n briodol ei reoli mewn cydymffurfiaeth â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol ac yn ein barn ni, a yw incwm wedi'i gymhwyso yn unol â'r memorandwm ariannol â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Rydym ni hefyd yn adrodd ein barn i chi a yw'r holl wybodaeth a gynhwysir yn Adroddiad y cyngor yn gyson â'r datganiadau ariannol hynny. Yn ogystal rydym yn adrodd os nad yw'r Brifysgol, yn ein barn ni, wedi cadw cofnodion cyfrifo digonol, os yw'r datganiadau'n anghytuno â'r cofnodion cyfrifo neu os nad ydym ni wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Rydym yn darllen yr wybodaeth arall a gynhwysir yn Adroddiad y Cyngor ac yn ystyried y goblygiadau ar gyfer ein hadroddiad ni os down yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau materol â'r datganiadau ariannol. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr Adolygiad Gweithredu ac Ariannol a'r Datganiad Llywodraethu Corfforaethol yn unig.

Rydym ni hefyd yn adolygu'r datganiad o reolaeth fewnol a gynhwysir fel rhan o'r Datganiad Llywodraethu Corfforaethol ac yn gwneud sylwadau os yw'r datganiad yn anghyson â'n gwybodaeth am y Brifysgol. Nid oes gofyn i ni ystyried a yw'r datganiad o reolaeth fewnol yn cwmpasu'r holl risgiau a'r rheolaethau, nac i ffurfio barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol y Brifysgol, na'r gweithdrefnau risg a rheoli. Rydym yn ystyried y goblygiadau i'n hadroddiad ni os down yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau ymddangosiadol neu anghysondebau â'r datganiadau ariannol. Nid yw ein cyfrifoldebau yn cwmpasu unrhyw wybodaeth arall.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU - Parhad

Sail Barn yr Archwilwyr

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Ymarfer Archwilio, a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae archwiliad yn cynnwys astudio, ar sylfaen brawf, dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol. Mae hefyd yn cynnwys asesu'r amcangyfrifon a'r barnau o bwys a wnaed gan y Cyngor wrth lunio'r datganiadau ariannol, ac a yw'r polisiau cyfrifydda yn **gweddu i amgylchiadau'r** Brifysgol a gymhwysir hwy'n gyson ac a ddatgelir hwy'n ddigonol.

Cynlluniwyd a chyflawnwyd ein harchwiliad er mwyn i ni gael yr holl wybodaeth a phob esboniad yr oedd eu hangen, yn ein barn ni, i roi digon o dystiolaeth i ni deimlo'n rhesymol o sicr bod y datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiadau o bwys, p'un a achoswyd hwy gan dwyll neu ryw afreoleidd-dra neu wall arall. Wrth ffurfio ein barn, gwerthuswyd gennym hefyd ddigonolrwydd cyffredinol y modd y cyflwynwyd yr wybodaeth yn y datganiadau ariannol.

Barn

Yn ein barn ni:

- i. **mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2009, ac incwm a gwariant, enillion a cholledion cydnabyddedig a llifoedd arian y Brifysgol ar gyfer y flwyddyn a ddiwedddod bryd hynny;**
- ii. **mae'r datganiadau ariannol wedi eu llunio'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Datganiad o Ymarferion a Argymhellir - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch ac arferion Cyfrifydda Derbyniol y Deyrnas Unedig;**
- iii. ym mhob modd o bwys, mae arian a gaiff ei wario o grantiau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, a chronfeydd eraill o ba ffynhonnell bynnag a weinyddir gan y Brifysgol at ddibenion penodol wedi eu defnyddio'n briodol at y dibenion hynny y'u cafwyd ar eu cyfer yn unig ac, os **yw'n briodol, wedi eu rheoli i gydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol;**
- iv. **ym mhob modd o bwys, cafodd yr incwm ei ddefnyddio yn unol â Statudau'r Brifysgol a, lle bo'n briodol, yn unol â'r memorandwm ariannol a ddyddiwyd 1 Awst 2008 a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.**

PricewaterhouseCoopers LLP
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Cofrestredig
Caerdydd

14 Rhagfyr 2009

Noder: Cyfrifoldeb Cyngor y Brifysgol yw cynnal a gonestrwydd gwefan y Brifysgol; nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn, ac yn unol â hynny, nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai ddigwydd i'r datganiadau ariannol pan fyddant yn ymddangos ar y wefan. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n llywodraethu paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDA

1. Confensiwn Cyfrifydda

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu llunio o dan y confensiwn cost hanesyddol, fel y'i haddaswyd drwy ailbriso rhai buddsoddiadau asedion gosodedig ac asedion gwaddol, ac yn unol â'r Datganiad o Ymarfer a Argymhellir (SORP): Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2007 a'r Safonau Cyfrifyddu sy'n gymwys. Maent yn cydymffurfio hefyd â'r Cyfarwyddyd Cyllid diweddaraf i'w gyhoeddi gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) ym mis Ionawr 2009 (cyfeirnod W09/02HE).

Nodir crynodeb o'r polisiâu cyfrifydda pwysicaf isod, ynghyd ag esboniad o ble nad ydynt wedi eu gweithredu'n gyson.

2. Cydnabod Incwm yn y Cyfrif Incwm a Gwariant

Caiff grantiau cylchol gan CCAUC neu gyrff eraill eu cydnabod yn y cyfnod y maent yn dderbyniadwy.

Caiff incwm cylchol o grantiau, contractau a gwasanaethau eraill a ddarperir eu cyfrif ar sail **gronws ac i'r graddau y cyflawnwyd y contract neu'r gwasanaeth dan sylw**; caiff unrhyw daliad a dderbynnir cyn y cyfryw berfformiad ei gydnabod ar y fantolen fel rhwymedigaeth.

Caiff rhoddion â chyfyngiadau eu cydnabod pan fydd amodau perthnasol wedi'u cwrdd; mewn llawer o achosion mae cydnabyddiaeth yn uniongyrchol berthnasol i wariant ar bwrsasau penodol. Caiff rhoddion sydd i'w cadw er budd y Brifysgol eu cydnabod yn y datganiad o gyfanswm enillion a cholledion ac mewn gwaddolion; caiff rhoddion eraill eu cydnabod drwy gael eu cynnwys fel incwm arall yn y cyfrif incwm a gwariant.

Caiff grantiau anghylchol a dderbynnir mewn perthynas â chaffael neu greu asedion sefydlog eu trin fel grantiau cyfalaf gohiriedig. Caiff grantiau o'r fath eu credydu i grantiau cyfalaf gohiriedig a gwneir trosglwyddiad blynyddol i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd ddefnyddiol yr ased, ar yr un gyfradd â'r gost dibrisiant ar yr ased y dyfarnwyd y grant ar ei gyfer.

Caiff incwm o werthiant nwyddau neu wasanaethau ei gredydu i'r cyfrif incwm a gwariant pan fydd y nwyddau neu'r gwasanaethau yn cael eu cyflenwi i'r cwsmeriaid allanol neu pan fydd telerau'r cytundeb wedi'u bodloni.

Caiff incwm o waddolion a buddsoddiadau ei gredydu i'r cyfrif incwm a gwariant ar sail dderbyniadwy. Caiff incwm o waddolion cyfyngedig na ddefnyddir yn unol â'r cyfyngiadau ar y gwaddolion hynny ei drosglwyddo o'r cyfrif incwm a gwariant i waddolion cyfyngedig. Caiff unrhyw enillion neu golledion cyflawnedig o ymdrin â'r asedion perthynol eu cadw o fewn y gwaddol yn y fantolen.

Caiff unrhyw gynnydd mewn gwerth sy'n codi o ailbriso buddsoddiadau asedion sefydlog ei gario fel credyd i'r gronfa ailbriso, drwy'r datganiad o gyfanswm enillion a cholledion a gydnabyddir; caiff lleihad yn y gwerth ei osod ar y cyfrif incwm a gwariant fel dyled, i'r graddau nad yw gwarged ailbriso blaenorol yn ddigonol i'w dalu.

Caiff cynnydd neu ostyngiad mewn gwerth sy'n codi ar ailbriso neu waredu asedion gwaddol h.y. arbrisant neu ddibrisiant asedion gwaddol, ei ychwanegu neu ei dynnu o'r cronfeydd dan sylw a chyfrifir amdano drwy'r fantolen drwy ddebydu neu gredydu'r ased gwaddol a'r gronfa gwaddol ac fe'i hadroddir yn y datganiad o gyfanswm enillion a cholledion cydnabyddedig.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIAU CYFRIFYDDA - Parhad

3. Cyfrifo ar gyfer Buddion Ymddeol

Mae'r Brifysgol yn cyfrannu at ddau ddau brif gynllun pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol - Cynllun Blwydd-dâl y Prifysgolion (USS) a Chynllun Blwydd-dâl Prifysgol Cymru (UWSS). Mae'r cynlluniau yn gynlluniau budd-daliadau diffiniedig a gaiff eu hariannu'n allanol ac sydd wedi eu contractio allan o'r Ail Bensiwn y Wladwriaeth (S2P). Caiff Asedion y Cynlluniau eu dal mewn cronfeydd ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Caiff y cronfeydd eu prisio bob tair blynedd gan actiwariaid annibynnol sy'n meddu ar y cymwysterau proffesiynol gan ddefnyddio'r dull unedau amcanestynedig, a phennir y cyfraddau cyfrannu sy'n daladwy gan yr ymddiriedolwyr yn unol â chyngor yr actiwariaid. Yn y blynyddoedd rhwng y prisiadau, mae'r actiwariaid yn adolygu cynnydd y cynlluniau.

USS

Oherwydd natur gilyddol y cynllun nid oes modd i'r Brifysgol adnabod ei siâr o asedion a rhwymedigaethau gwaelodol yn y cynllun ar sail gyson a rhesymol. Felly, yn ôl gofyniad FRS 17 "Buddion Ymddeol", mae'r Brifysgol yn cyfrif am y cynllun fel pe bai'n gynllun â chyfraniadau diffiniedig. O ganlyniad, mae'r cyfanswm a godir ar y cyfrif incwm a gwariant yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun mewn perthynas â'r cyfnod cyfrifo.

UWSS

Caiff asedion UWSS eu mesur ar werth y farchnad wrth iddi gau ar 31 Gorffennaf pob blwyddyn. Mae ei rhwymedigaethau yn cael eu mesur gan actwari annibynnol gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac yn cael eu disgowntio ar raddfa gyfredol adenillion ar fond corfforaethol o ansawdd uchel cyfatebol o ran tymor a chyfred i'r rhwymedigaeth. Mae'r cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun y disgwylir iddo godi o wasanaeth cyflogai yn y cyfnod yn cael ei godi ar y gweddill gweithredol. Mae'r adenillion disgwylidig ar asedion y cynllun a'r cynnydd yn ystod y cyfnod ar werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun, yn codi o dreigl amser, wedi'u cynnwys yn y costau cyllid pensiwn. Caiff enillion a cholledion actiwariaid eu cydnabod yn y datganiad o enillion a cholledion cydnabyddedig cyflawn.

4. Arian Tramor

Cofnodir trafodaethau a gynhaliwyd mewn arian tramor ar y gyfradd gyfnewid a oedd mewn grym ar ddyddiadau'r trafodaethau. Trosir asedion a rhwymedigaethau ariannol a gynhaliwyd mewn arian tramor i arian Prydeinig naill ai ar y cyfraddau ar ddiwedd y flwyddyn neu, lle y bo blaen-gontractau arian tramor cysylltiedig, yn ôl cyfraddau'r contractau hynny. Caiff y gwahaniaethau cyfnewid sy'n deillio o hynny eu trin wrth benderfynu ar yr incwm a'r gwariant ar gyfer y flwyddyn ariannol.

5. Tir ac Adeiladau

Nodir Tir ac Adeiladau yn ôl eu cost, ac eithrio yn achos Gregynog a nodir yn ôl gwerth profiant heb ychwanegiadau neu warediadau yn ôl eu cost neu ynghyd â hwy. Dibrisir adeiladau dros eu hoes ddefnyddiol ddisgwylidig hyd at 50 mlynedd ar y mwyaf.

Caiff costau mewn perthynas ag ased cyffyrddadwy sefydlog, ar ôl iddo gael ei bwrcasu neu ei gynhyrchu, eu cyfalafu i'r graddau eu bod yn cynyddu buddion y dyfodol i'r sefydliad sy'n deillio o'r ased cyffyrddadwy y tu hwnt i'w safon perfformio a aseswyd yn flaenorol; caiff cost unrhyw welliant o'r fath ei ychwanegu i gyfanswm gros yr ased cyffyrddadwy dan sylw. Lle prynir adeiladau gyda chymorth grant penodol, er enghraifft oddi wrth Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru neu gyrff eraill, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel y disgrifir uchod. Ymdrinnir â'r grantiau cysylltiedig fel grantiau cyfalaf gohiriedig ac fe'u rhyddheir i incwm dros oes ddefnyddioldeb disgwylidig yr adeiladau.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIAU CYFRIFYDDA - Parhad

Gwneir adolygiad ynghylch amharu ar ased gosodedig os bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn nodi na ellir hwyrach adfer y swm sy'n cludo'r ased gosodedig.

6. Offer

Caiff gwerth offer sy'n costio llai na £10,000 am bob eitem unigol neu grŵp o eitemau cysylltiedig ei ddileu ym flwyddyn eu prynu. Caiff yr holl offer eraill eu cyfalafu.

Nodir offer a gyfalafwyd yn ôl eu cost ac fe'u dibrisir ar sail llinell-syth dros gyfnod disgwylidig eu defnyddioldeb, fel a ganlyn:

Gosodiadau cyfrifiadurol o bwys ac offer ffôn	-	7 mlynedd
Cerbydau modur ac offer cyffredinol	-	4 blynedd
Liffitiau	-	15 mlynedd
Offer ar gyfer prosiectau ymchwil penodol	-	Oes y prosiect (3 blynedd fel rheol)

Lle y prynir offer gyda chymorth grantiau penodol, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel y nodir uchod. Caiff y grant cysylltiedig ei drin fel grant a geir ymlaen llaw ac a ryddheir i incwm dros oes ddefnyddioldeb disgwylidig yr offer (cyfnod y grant mewn perthynas â phrosiectau ymchwil penodol).

7. Buddsoddiadau

Gan fod Buddsoddiadau Asedion Gwaddol a Buddsoddiadau Asedion Gosodedig yn fuddsoddiadau na chânt eu dal er mwyn eu gwireddu ar unwaith, fe'u cynhwysir yn y Fantolen yn ôl eu gwerth marchnad. Cynhwysir Buddsoddiadau Asedion Cyfredol ar yr isaf o'u cost a'u gwerth gwireddadwy net.

8. Cyfrifo ar gyfer Rhoddion Elusennol

- Rhoddion heb Gyfyngiadau

Caiff rhoddion elusennol eu cydnabod yn y cyfrifon pan fydd y rhodd elusennol wedi'i derbyn, neu os oes digon o dystiolaeth cyn derbyn i ddarparu'r sicrwydd angenrheidiol y bydd y rhodd yn cael ei derbyn a bod modd mesur gwerth yr adnoddau hynny yn ddigon dibynadwy.

- Gwaddolion

Lle bydd rhoddion elusennol yn cael eu cadw er budd y Brifysgol fel y pennir gan y rhoddwyr, caiff y rhain eu cyfrif fel gwaddolion. Mae dau brif fath yn cael eu dal gan y Brifysgol:

- Gwaddolion parhaol heb gyfyngiadau – mae'r rhoddwr wedi pennu y dylid buddsoddi'r gronfa'n barhaol i greu llif incwm er budd cyffredinol y Brifysgol.
- Gwaddolion parhaol cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi pennu y dylid buddsoddi'r gronfa'n barhaol i greu llif incwm i'w ddefnyddio i bwrpas penodol.

- Rhoddion ar gyfer Asedion Sefydlog

Dangosir rhoddion a dderbynnir i'w gosod yn erbyn cost ased sefydlog cyffyrddadwy ar y fantolen fel grant cyfalaf gohiriedig. Caiff y grant cyfalaf gohiriedig ei ryddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros yr un oes ddefnyddiol a amcangyfrifir ac a ddefnyddir i bennu'r gost dibrisiant a gysylltir â'r ased sefydlog cyffyrddadwy.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISIAU CYFRIFYDDA - Parhad

---

9. Stociau

Prisir y stociau o lyfrau a ddelir gan Wasg y Brifysgol ar ben isaf eu cost a'u gwerth gwireddadwy net; dibrisir y llyfrau mewn stoc dros gyfnod o 2 flynedd, 3.5 blynedd neu 5 mlynedd o ddyddiad eu cyhoeddi fel y pennir gan Is-Bwyllgor y Wasg pan gomisiynir y teitlau.

Caiff stociau o eitemau treuliadwy masnachol yng Ngregynog hefyd eu prasio ar yr isaf o'u cost a'u gwerth gwireddadwy net.

10. Llifoedd Arian ac Adnoddau Hylifol

Mae llifoedd arian yn cwmpasu cynnydd neu ostyngiadau mewn arian. Mae arian yn cynnwys **arian mewn llaw, adneuron sy'n ad-daladwy** ar alwad a gorddrafftiau. Mae adneuron yn ad-daladwy ar alwad os ydynt yn ymarferol ar gael o fewn 24 awr heb gosb. Ni chynhwysir unrhyw fuddsoddiadau, er mor hylifol y byddont, fel arian.

Mae adnoddau hylifol yn cwmpasu cyfansymiau ar adnau tymor byr gyda banciau, cymdeithasau adeiladu a gwarannau llywodraeth cydnabyddedig

11. Cynnal a Chadw Adeiladau

Yn unol â FRS12, mae'r Brifysgol yn gosod costau cynnal a chadw cywirol tymor-hir a rheolaidd ar y cyfrif incwm a gwariant fel y'u tynnir. Mae gwariant mawr sy'n gwella buddion economaidd yr adeiladau mewn unrhyw fodd yn cael ei gyfalafu yn unol â FRS 15.

12. Statws Trethiannol

Mae'r Brifysgol yn elusen a eithriwyd o fewn ystyr Atodlen 2 Deddf Elusennau 1993 a Deddf Elusennau 2006, ac, fel y cyfryw, mae'n elusen o fewn ystyr Adran 506(1) Deddf Trethi Incwm a Chorfforaethol 1988. Yn unol â hynny, mae'r Brifysgol wedi ei heithrio, o bosibl, rhag cael ei threthu mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a geir o fewn y categorïau a ddaw o dan Adran 505 Deddf Trethi Incwm a Chorfforaethol 1988 neu Adran 256 Deddf Trethu Enillion Taladwy 1992 i'r graddau y cymhwysir yr incwm hwnnw neu'r enillion hynny at ddibenion elusennol yn unig. Nid eithrir y Brifysgol yn yr un modd mewn perthynas â Threth ar Werth. Caiff Treth ar Werth anadferadwy ar **fewnbynnau ei chynnwys yng nghostau mewnbynnau o'r fath** fel y mae Treth ar Werth anadferadwy ar gostau asedion sefydlog cyffyrddadwy.

13. Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan y Brifysgol ymrwymiad cyfreithiol presennol neu adeiladol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol; mae'n debygol y bydd yn ofynnol trosglwyddo budd economaidd er mwyn ad-dalu'r ymrwymiad, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm yr ymrwymiad.

CYFRIF INCWM A GWARIANT
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 GORFFENNAF 2009

	Nodyn	2009 £	2008 £
INCWM			
Grantiau'r Cyngor Cyllido	1	581,773	696,907
Grantiau a Chontractau Ymchwil	2	356,737	83,939
Incwm Gweithredu Arall	3	9,759,852	8,451,660
Incwm Gwaddol ac Incwm o Fuddsoddiadau	4	1,154,918	1,378,299
		11,853,280	10,610,805
CYFANSWM YR INCWM			
GWARIANT			
Costau Staff	5	4,157,489	3,504,058
Costau Ailstrwythuro Eithriadol	5	-	73,539
Amhariad Eithriadol o Adneuron Banciau Gwlad yr Iâ	6 & 23	528,000	-
Treuliau Gweithredu Eraill	6	6,608,239	5,526,961
Dibrisiant	8	129,165	121,672
		11,422,893	9,226,230
CYFANSWM Y GWARIANT			
Gwarged cyn Eitemau Eithriadol		958,387	1,458,114
Costau Ailstrwythuro		-	(73,539)
Amhariad Adneuron Banciau Gwlad yr Iâ		(528,000)	-
Gwarged ar Weithrediadau ar ôl Dibrisio'r Asedion Sefydlog Cyffyrddadwy ar Gost		430,387	1,384,575
Gwarged am y Flwyddyn a Drosglwyddwyd i Incwm Cronnus mewn Cronfeydd Gwaddol		(16,095)	(77,538)
Gwarged am y Flwyddyn a Gadwyd o fewn y Cronfeydd Cyffredinol		414,292	1,307,037

Mae'r cyfrif Incwm a Gwariant yn ymwneud â gweithgareddau sy'n parhau.

Nodyn ar Wargedion a Diffygion Costau Hanesyddol

Nid oes unrhyw wahaniaeth rhwng y gwarged incwm dros wariant a ddatgelir a fynegir uchod a'r hyn sy'n cyfateb i'w gost hanesyddol.

DATGANIAD O GYFANSWM YR ENILLION A'R COLLEDION CYDNABYDDEDIG
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 GORFFENNAF 2009

	Nodyn	2009 £	2008 £
Gwarged ar Weithrediadau Cyfredol ôl Dibrisio Cost Asedion Cyffyrddadwy		430,387	1,384,575
Dibrisiant Buddsoddiadau Asedion Sefydlog	18	(421,813)	(755,212)
Dibrisiant Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	16	(995,743)	(1,782,392)
Gwaddolion Newydd	16	-	6,000
Colled Actwaraidd ar y Cynllun Pensiwn	24(b4)	(623,000)	(949,000)
CYFANSWM Y COLLEDION CYDNABYDDEDIG SY'N YMWNEUD Â'R FLWYDDYN		<u>(1,610,169)</u>	<u>(2,096,029)</u>
CYSONI			
Cronfeydd a Gwaddolion Agoriadol		28,915,549	31,011,578
Cyfanswm y Colledion Cydnabyddedig yn ymwneud â'r Flwyddyn		<u>(1,610,169)</u>	<u>(2,096,029)</u>
CRONFEYDD A GWADDOLION TERFYNOL		<u>27,305,380</u>	<u>28,915,549</u>

Y FANTOLEN AR 31 GORFFENNAF 2009

	Nodyn	2009 £	2008 £
Asedion Sefydlog			
Asedion Cyffyrddadwy	8	2,065,721	2,130,967
Buddsoddiadau	9	5,379,790	5,801,603
		<hr/>	<hr/>
CYFANSWM ASEDION SEFYDLOG		7,445,511	7,932,570
		<hr/>	<hr/>
BUDDSODDIADAU GWADDOL	10	14,089,251	15,068,899
		<hr/>	<hr/>
Asedion Cyfredol			
Stociau	11	460,974	515,322
Dyledwyr	12	3,874,227	2,590,906
Adneuon Tymor-Byr	20	4,834,000	5,310,000
Arian yn y Banc ac mewn Llaw	20	659,237	749,463
		<hr/>	<hr/>
Cyfanswm Asedion Cyfredol		9,828,438	9,165,691
Llai: Credydwyr - Symiau sydd i'w talu cyn pen blwyddyn	13	2,193,362	1,918,422
		<hr/>	<hr/>
Asedion Cyfredol Net		7,635,076	7,247,269
		<hr/>	<hr/>
Cyfanswm yr Asedion Llai'r Rhwymedigaethau Cyfredol		29,169,838	30,248,738
		<hr/>	<hr/>
Llai: Darpariaethau ar gyfer Rhwymedigaethau a Chostau	14	-	42,919
		<hr/>	<hr/>
ASEDION NET HEB GYNNWYS RHWYMEDIGAETH CYNLLUN PENSIWN		29,169,838	30,205,819
		<hr/>	<hr/>
RHWYMEDIGAETH CYNLLUN PENSIWN	24(b5)	(1,233,000)	(616,000)
		<hr/>	<hr/>
CYFANSWM ASEDION NET YN CYNNWYS RHWYMEDIGAETH CYNLLUN PENSIWN		27,936,838	29,589,819
		<hr/>	<hr/>

Y FANTOLEN AR 31 GORFFENNAF 2009 - Parhad

	Nodyn	2009 £	2008 £
Cynrychiolir gan y canlynol:			
GRANTIAU CYFALAF GOHIRIEDIG	15	631,458	674,270
GWADDOLION			
Gwaddolion Parhaol Anghyfyngedig		7,950,322	8,570,444
Gwaddolion Parhaol Cyfyngedig		6,138,929	6,498,455
CYFANSWM GWADDOLION PARHAOL	16	14,089,251	15,068,899
WRTH GEFN			
Cyfrif Incwm a Gwariant ac eithrio Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	17	12,248,175	11,828,900
Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	17	(1,233,000)	(616,000)
Cyfrif Incwm a Gwariant gan gynnwys Cronfa Bensiwn wrth gefn		11,015,175	11,212,900
Cronfa Gyfalaf nad oes modd ei Dosbarthu	18	668,567	679,550
Cronfa Ailbrasio wrth gefn	18	1,532,387	1,954,200
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		13,216,129	13,846,650
CYFANSWM CRONFEYDD		27,936,838	29,589,819

Cymeradwywyd y Datganiadau Ariannol ar dudalennau 11 i 38 gan Gyngor y Brifysgol ar 14 Rhagfyr 2009, ac fe'u llofnodwyd ar ei ran gan:

YR ATHRO R.M. CLEMENT – Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr

A. THOMAS – Cadeirydd y Pwyllgor Adnoddau

D.I. GEORGE – Cyfarwyddwr Adnoddau

DATGANIAD LLIF ARIAN
AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 GORFFENNAF 2009

	Nodyn	2009 £	2008 £
ALL-LIF ARIAN NET O'R			
GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU	19	(745,736)	(918,102)
ADENILLION AR FUDDSODDIADAU A GWASANAETHU CYLLID			
Incwm o Waddoliadau	16	615,450	658,538
Llog a Dderbyniwyd	4	530,468	608,761
		<hr/>	<hr/>
Mewnlif Arian Net o Adenillion ar Fuddsoddiadau		1,145,918	1,267,299
GWARIANT CYFALAF A BUDDSODDIAD ARIANNOL			
Taliadau i Brynu Asedion Cyffyrddadwy	8	(63,919)	(187,874)
Taliadau i Brynu Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	10	(16,095)	(83,538)
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig	15	9,893	119,637
Gwaddolion a Dderbyniwyd	16	-	6,000
		<hr/>	<hr/>
All-lif Arian Net o Weithgareddau Buddsoddi		(70,121)	(145,775)
(ALL-LIF) / MEWNLIF ARIAN CYN DEFNYDDIO ADNODDAU HYLIFOL A CHYLLIDO		330,061	203,422
RHEOLI ADNODDAU HYLIFOL	20	(420,287)	518,000
		<hr/>	<hr/>
(GOSTYNGIAD) / CYNNYDD MEWN ARIAN DROS Y FLWYDDYN	20	(90,226)	721,422
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
<u>CYSONI LLIF ARIAN NET I SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD NET</u>			
(Gostyngiad) / Cynnydd mewn Arian yn y Flwyddyn		(90,226)	721,422
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Adneuron Tymor-Byr		420,287	(518,000)
Newidiadau heb fod yn arian parod	20	(896,287)	-
		<hr/>	<hr/>
NEWID MEWN CRONFEYDD NET DROS Y FLWYDDYN		(566,226)	203,422
Cronfeydd Net ar 1 Awst		6,059,463	5,716,441
Trosglwyddo Gwaddol	17	-	139,600
		<hr/>	<hr/>
Cronfeydd Net ar 31 Gorffennaf	20	5,493,237	6,059,463
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL

	Nodyn	2009 £	2008 £
1. GRANTIAU'R CYNGOR CYLLIDO			
Grantiau sy'n dod Drosodd a Thro		246,322	245,535
Grantiau Penodol:			
Uned Geiriadur Prifysgol Cymru		158,400	154,154
Cyhoeddiadau ac Ymchwil Astudiaethau Celtaidd		-	84,767
Gwasg y Brifysgol		130,091	126,609
Gweithredu'r Fframwaith Cenedlaethol – y Gofrestrfa		-	9,234
Costau CDACC – y Gofrestrfa		-	12,187
Cronfeydd Buddoddi Ymchwil – y Ganolfan Geltaidd		2,225	28,052
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a Ryddhawyd yn ystod y Flwyddyn			
Adeiladau	15	11,940	11,940
Offer	15	32,795	24,429
		<u>581,773</u>	<u>696,907</u>
2. GRANTIAU A CHONTRACTIAU YMCHWIL			
Cynghorau Ymchwil BIS		246,911	82,439
Elusennau'r DU (eraill)		11,311	-
Cyrff Llywodraeth Ganolog y DU		4,179	1,500
Diwydiant y DU		14,362	-
Cyrff Llywodraeth yr UE		79,974	-
		<u>356,737</u>	<u>83,939</u>
3. INCWM GWEITHREDU ARALL			
Grantiau Cymorth Ffederal oddi wrth Aelod Sefydliadau		814,000	849,000
Preswylfeydd, Arlwygo a Chynadleddau		939,270	918,873
Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd – Gwasanaethau Dilysu		7,038,928	5,440,765
Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd – Gwasanaethau Eraill		110,550	71,926
Gwerthu Cyhoeddiadau		458,442	823,976
Grantiau Cyhoeddi		16,537	51,705
Incwm Arall		382,125	295,415
		<u>9,759,852</u>	<u>8,451,660</u>
4. INCWM GWADDOL A BUDDSODDI			
Incwm o Fuddsoddiadau Asedion Gwaddol Parhaol Anghyfyngedig	16	346,773	361,812
Incwm o Fuddsoddiadau Asedion Gwaddol Parhaol Cyfyngedig	16	268,677	296,726
Llog Derbyniadwy Arall		530,468	608,761
Adenillion Net o Gyllido'r Ddarpariaeth			
Cynllun Pensiwn	24(b3)	9,000	111,000
		<u>1,154,918</u>	<u>1,378,299</u>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

	2009 £	2008 £
5. COSTAU STAFF		
Cyflogau Misol ac Wythnosol	3,427,269	2,869,967
Cyfraniadau Yswiriant Gwladol	273,020	223,785
Costau Pensiynau Eraill gan gynnwys Addasiad FRS 17 [Nodyn 25]	457,200	410,306
	<hr/>	<hr/>
Costau Staff: Gweithgareddau Gweithredu Taliadau Diswyddo / Costau Ailstrwythuro Eithriadol	4,157,489 -	3,504,058 73,539
	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm Costau Staff	<u>4,157,489</u>	<u>3,577,597</u>
Taliadau Staff Hŷn a Gynhwyswyd Uchod:		
Taliadau i'r Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr	<u>91,240</u>	<u>73,933</u>
Taliadau i'r Is-Ganghellor Hŷn	<u>-</u>	<u>2,575</u>
Taliadau i'r Ysgrifennydd Cyffredinol	<u>-</u>	<u>6,675</u>

Ar 1 Medi 2007 newidiwyd swyddi Is-Ganghellor Hŷn ac Ysgrifennydd Cyffredinol am un swydd, sef Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr.

Nid yw'r taliadau i'r Staff Hŷn (uchod) yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y Brifysgol i'r USS. Yn achos yr Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr, cyfanswm y cyfraniadau hyn oedd £12,773 yn 2008/09 £10,351 yn 2007/08). Yn achos y cyn Is-Ganghellor Hŷn y cyfraniad ar gyfer 2007/08 oedd £195, ac yn achos y cyn-ysgrifennydd Cyffredinol, eu cyfanswm oedd £934.

Cyfartaledd nifer y personau a gyflogid yn fisol gan y Brifysgol wedi ei fynegi fel staff cyfwerth-ag-amser-llawn oedd:

	Nifer	Nifer
Gweinyddol a Phroffesiynol	68.4	59.0
Ymchwil	23.8	20.3
Gweithrediadol	22.3	23.7
	<hr/>	<hr/>
	<u>114.5</u>	<u>103.0</u>

Y nifer o staff, gan gynnwys yr Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr a dderbyniodd daliadau (gan gynnwys costau pensiwn y cyflogwr) yn yr ystod ganlynol oedd:

£100,000 - £109,999	<u>1</u>	<u>-</u>
---------------------	----------	----------

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

	2009 £	2008 £
6. TREULIAU GWEITHREDU ERAILL		
Preswylfeydd, Arlwyo a Chynadleddau	436,700	398,588
Cymrodoriaethau, Ysgoloriaethau a Gwobrau	340,341	132,858
Costau Rheolaidd Tiroedd ac Adeiladau	98,174	94,878
Cynnal a Chadw Adeiladau	25,062	87,290
Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd: Dilysu	4,134,267	3,096,810
Costau'r Weinyddiaeth Ganolog	311,973	249,319
Gwasanaethau Canolog Eraill y Brifysgol	722,954	996,949
Tâl i'r Archwiliwr Allanol	13,724	14,923
Tâl i'r Archwiliwr Allanol: Gwasanaethau nad ydynt yn		
Wasanaethau Archwilio	3,381	22,901
Ffi yr Archwiliwr Mewnol	12,028	11,391
Treuliau Eraill	509,635	421,054
Amhariad: Adneuon Banciau Gwlad yr Iâ	528,000	-
	7,136,239	5,526,961

Noder: Mae'r Gwasanaethau nad ydynt yn Archwilio a ddarperir gan yr Archwilyr Allanol yn ymwneud ag adolygiad o rai gweithrediadau a gwasanaethau actwari a chyngor treth. Mae costau 2008 yn ymwneud â gwasanaethau adolygu strategol a gwasanaethau actwari.

7. DADANSODDIAD O WARIANT 2008/09 FESUL GWEITHGARWCH

	Costau Staff £	Dibrisiant £	Treuliau Gweithredu Eraill £	Cyfanswm 2009 £	Cyfanswm 2008 £
Gwasanaethau'r Gofrestrfa	1,417,378	38,344	684,610	2,140,332	1,689,333
Yr Uned Ddilysu	699,049	-	4,134,267	4,833,316	3,678,162
Neuadd Gregynog	525,727	25,812	436,700	988,239	984,023
Gwasg y Brifysgol	322,922	9,734	447,715	780,371	1,279,066
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd					
- cyllidwyd gan Grantiau Ymchwil	151,489	-	55,356	206,845	81,278
- cyllidwyd o ffynonellau'r Brifysgol	919,445	55,275	111,989	1,086,709	1,025,500
Global Academy					
- cyllidwyd gan Grantiau Ymchwil	56,810	-	39,811	96,621	-
- cyllidwyd o ffynonellau'r Brifysgol	52,958	-	123,698	176,656	-
Canolfan Datblygu Addysg Cyfrwng Cymraeg	-	-	-	-	76,440
Cymrodoriaethau, Ysgoloriaethau, etc.	-	-	340,341	340,341	138,478
Amhariad: Adneuon Banciau Gwlad yr Iâ	-	-	528,000	528,000	-
Gweithgareddau Eraill	8,711	-	233,752	242,463	210,411
Ymddeoliadau Cynnar, Terfynu Swyddi, a Thaliadau Iawndal	-	-	-	-	73,539
Cronfa Cynllun Pensiwn	3,000	-	-	3,000	(10,000)
Cyfanswm 2009	4,157,489	129,165	7,136,239	11,422,893	9,226,230
Cyfanswm 2008	3,577,597	121,672	5,526,961	9,226,230	
Ariannwyd y tâl dibrisiant gan:					
Y Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a Ryddhawyd (Nodyn 15)				52,705	44,338
Incwm Cyffredinol				76,460	77,334
				129,165	121,672

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL – Parhad

8. ASEDION GOSODEDIG CYFFYRDDADWY	Tir ac Adeiladau Prydles Hir £	Offer £	CYFANSWM £
YN ÔL EU COST			
Y Gofrestrfa	470,455	179,974	650,429
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	1,061,946	307,374	1,369,320
Gwasg PC	281,060	27,988	309,048
Gregynog	813,194	188,524	1,001,718
Ar 1 Awst 2008	2,626,655	703,860	3,330,515
YCHWANEGIADAU YN ÔL EU COST			
Y Gofrestrfa	-	53,939	53,939
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	-	9,980	9,980
Cyfanswm yr Ychwanegiadau yn ôl eu Cost	-	63,919	63,919
GWAREDIADAU YN ÔL EU COST			
Y Gofrestrfa	-	(33,403)	(33,403)
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	-	(1,148)	(1,148)
Gregynog	-	(2,248)	(2,248)
Yn ôl eu Cost ar 31 Gorffennaf 2009	2,626,655	730,980	3,357,635
DIBRISANT			
Y Gofrestrfa	136,929	123,487	260,416
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	330,778	157,461	488,239
Gwasg PC	45,658	24,507	70,165
Gregynog	229,317	151,412	380,729
Cyfanswm ar 1 Awst 2008	742,682	456,867	1,199,549
Cyfanswm a godwyd am y flwyddyn:			
Y Gofrestrfa	13,206	25,138	38,344
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	21,238	34,037	55,275
Gwasg PC	7,026	2,708	9,734
Gregynog	17,790	8,022	25,812
Cyfanswm llawn a godwyd am y flwyddyn	59,260	69,905	129,165
Dilëwyd wrth Waredu			
Y Gofrestrfa	-	(33,403)	(33,403)
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	-	(1,148)	(1,148)
Gregynog	-	(2,248)	(2,248)
Dibrisiant ar 31 Gorffennaf 2009	801,942	489,973	1,291,915
GWERTHOEDD MANTOLEN NET			
Y Gofrestrfa	320,320	85,288	405,608
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	709,930	125,856	835,786
Gwasg PC	228,377	773	229,150
Gregynog	566,087	29,090	595,177
AR 31 GORFFENNAF 2009	1,824,714	241,007	2,065,721
AR 31 GORFFENNAF 2008	1,883,973	246,994	2,130,967

Noder: Trosglwyddwyd Gregynog i'r Brifysgol ym 1960 o dan delerau Gweithred Rodd sy'n ei gwneud yn ofynnol ei ddefnyddio er hyrwyddo addysg. Os rhoir y gorau i ddefnyddio Gregynog at y diben hwn, bydd yr ymddiriedolaethau a enwir yn y Weithred yn terfynu a chaiff yr eiddo sy'n ddarostyngedig i'r ymddiriedolaeth ei drosglwyddo i Elusen Margaret Davies.

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

		2009 £	2008 £
9.	BUDDSODDIADAU ASEDION GOSODEDIG		
	Prisiad ar 1 Awst	5,801,603	6,556,815
	Dibrisiant Gwerth Marchnad Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	(421,813)	(755,212)
	Prisiad ar 31 Gorffennaf	<u>5,379,790</u>	<u>5,801,603</u>
		Nodyn	
		2009 £	2008 £
10.	ASEDION GWADDOL		
	Y fantol ar 1 Awst	15,068,899	16,907,353
	Ychwanegiadau Net	16,095	83,538
	Trosglwyddo i'r Cronfeydd	16	-
	Dibrisiant Gwerth Marchnad Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	(995,743)	(1,782,392)
	Y fantol ar 31 Gorffennaf	<u>14,089,251</u>	<u>15,068,899</u>
	Fe'i cynrychiolir gan:		
	Stociau Llog Gosodedig	3,949,601	3,793,633
	Ecwitiau a Chronfeydd a Reolir	8,750,082	9,901,793
	Mantolau Banc	20	1,395,881
	Rhwymedigaethau Cyfredol Net Eraill	(8,800)	(22,408)
	Cyfanswm Asedion Gwaddol	<u>14,089,251</u>	<u>15,068,899</u>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

	2009 £	2008 £
11. STOCIAU		
Preswylfeydd ac Arlwyo (Neuadd Gregynog)	10,931	12,659
Stociau o Lyfrau i'w hailwerthu	434,184	499,283
Arall	15,859	3,380
	<u>460,974</u>	<u>515,322</u>
12. DYLEDWYR: Symiau sydd i'w talu cyn pen blwyddyn		
Dyledwyr Masnachol	3,014,431	2,248,475
Rhagdaliadau ac Incwm Cronedig	436,909	342,431
Adneuon Banciau Gwlad yr Iâ (Nodyn 23)	422,887	-
	<u>3,874,227</u>	<u>2,590,906</u>
13. CREDYDWYR: Symiau sydd i'w talu cyn pen blwyddyn		
Derbyniadau Ymlaen Llaw : Ffioedd Dilysu	117,231	190,933
: Eraill	127,631	71,271
Gweddillion Deddfau Eglwys Cymru	35,344	32,755
Credydwyr Eraill - Credydwyr Masnachol	506,795	625,490
Trethiant a Nawdd Cymdeithasol	120,654	114,422
Croniadau ac Eraill	1,285,707	883,551
	<u>2,193,362</u>	<u>1,918,422</u>
Noder:		
<p>Mae gweddillion Deddfau Eglwys Cymru yn cynrychioli'r symiau hynny a ddelir ar Gyfrifon Cyfalaf a Refeniw'r Cronfeydd Buddiolwyr. Caiff y gweddillion hyn eu dosbarthu'n flynyddol mewn ôl-daliadau i'r buddiolwyr o dan Ddeddfau Eglwys Cymru, sef y sefydliadau prifysgol yn Aberystwyth, Bangor, Caerdydd ac Abertawe ($\frac{3}{16}$ yr un), Prifysgol Cymru ei hun a Llyfrgell Genedlaethol Cymru ($\frac{1}{8}$ yr un). Felly, o'r gweddill o £35,344 a ddangosir uchod, y mae £4,418 er budd Prifysgol Cymru.</p>		
14. DARPARIAETH AR GYFER RHWYMEDIGAETHAU A CHOSTAU		
	2009 £	2008 £
Darpariaeth Ailstrwythuro ar 1 Awst	42,919	190,070
Codwyd yn ystod y Flwyddyn	-	42,919
Defnyddiwyd yn ystod y Flwyddyn	(42,919)	(190,070)
	<u>-</u>	<u>42,919</u>
Darpariaeth Ailstrwythuro ar 31 Gorffennaf	-	42,919

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

15. GRANTIAU CYFALAF GOHIRIEDIG

	Y Cyngor Cyllido		Grantiau a Rhoddion £	Cyfanswm £
	Adeiladau £	Offer £		
Ar 1 Awst 2008				
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd, Aberystwyth	409,940	147,811	-	557,751
Gregynog	-	-	116,519	116,519
CYFANSWM	409,940	147,811	116,519	674,270
Arian a Derbyniwyd:				
Offer	-	9,893	-	9,893
CYFANSWM	-	9,893	-	9,893
Rhyddhawyd i Incwm a Gwariant				
Adeiladau (Nodyn 1)	(11,940)	-	-	(11,940)
Offer (Nodyn 1)	-	(32,795)	-	(32,795)
Adeiladau	-	-	(4,083)	(4,083)
Offer	-	-	(3,887)	(3,887)
CYFANSWM	(11,940)	(32,795)	(7,970)	(52,705)
Ar 31 Gorffennaf 2009				
Y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd, Aberystwyth	398,000	124,909	-	522,909
Gregynog	-	-	108,549	108,549
CYFANSWM	398,000	124,909	108,549	631,458

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

16. GWADDOLION

	Anghyfyngedig Parhaol £	Cyfyngedig Parhaol £	Cyfanswm 2009 £	Cyfanswm 2008 £
Gweddill Agoriadol ar 1 Awst				
Cyfalaf	8,570,444	4,290,218	12,860,662	14,708,880
Incwm cronnus	-	2,208,237	2,208,237	2,198,473
	<u>8,570,444</u>	<u>6,498,455</u>	<u>15,068,899</u>	<u>16,907,353</u>
Trosglwyddwyd i'r Cronfeydd (Nodyn 17)	-	-	-	(139,600)
Gwaddolion newydd	-	-	-	6,000
Incwm Buddsoddi (Nodyn 4)	346,773	268,677	615,450	658,538
Gwariant	(346,773)	(252,582)	(599,355)	(581,000)
	-	16,095	16,095	77,538
Dibrisiant Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	(620,122)	(375,621)	(995,743)	(1,782,392)
	<u>7,950,322</u>	<u>6,138,929</u>	<u>14,089,251</u>	<u>15,068,899</u>
Gweddill ar 31 Gorffennaf				
Sy'n cynrychioli:				
Cyfalaf	7,950,322	3,914,699	11,865,021	12,860,662
Incwm Cronnus	-	2,224,230	2,224,230	2,208,237
Cyfanswm	<u>7,950,322</u>	<u>6,138,929</u>	<u>14,089,251</u>	<u>15,068,899</u>

Noder: Ystyrir fod y ddwy gronfa gwaddol anghyfyngedig parhaol canlynol yn berthnasol mewn perthynas â sefyllfa Ariannol Gyffredinol y Brifysgol

	Deddf Eglwysi Cymru £	Cymynrodd Dr Elwyn Davies £	Cyfanswm 2009 £	Cyfanswm 2008 £
Gweddill Agoriadol ar 1 Awst				
Cyfalaf	4,891,397	1,949,812	6,841,209	7,727,565
Gwaddolion Newydd	-	-	-	-
Incwm Buddsoddi	197,871	78,790	276,661	288,566
Gwariant	(197,871)	(78,790)	(276,661)	(288,566)
	-	-	-	-
Dibrisiant Buddsoddiad Asedion Gwaddol	(353,306)	(141,754)	(495,060)	(886,356)
	<u>4,538,091</u>	<u>1,808,058</u>	<u>6,346,149</u>	<u>6,841,209</u>
Gweddill ar 31 Gorffennaf				

Deilliodd Cronfa Deddf Eglwysi Cymru o gyfran y Brifysgol o werthu eiddo a gafwyd yn sgil dadwladoli **Eglwys Loegr yng Nghymru dan ddarpariaethau Deddf Eglwysi Cymru 1914 a 1938. Mae'r cronfeydd i'w defnyddio i greu llif incwm er budd y Brifysgol.**

Deilliodd Cymynrodd Dr Elwyn Davies o gymynrodd i'r Brifysgol gan y diweddar Dr Elwyn Davies. Gyda **golwg ar rai dewisiadau a fynegwyd yn yr ewyllys, caiff y Brifysgol fuddsoddi'r cyllid i greu llif incwm ar gyfer unrhyw bwrpas elusennol sydd ym marn y Brifysgol yn gymwys. Ar 31 Gorffennaf 2009 oedd unrhyw rwymedigaethau yn erbyn y gymynrodd.**

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

17. CYFRIF INCWM A GWARIANT AC EITHRIO'R GRONFA BENSIWN

	£	£
1. Cyfrif Incwm a Gwariant		
Ar 1 Awst	11,828,900	10,492,280
Trosglwyddo o Waddolion (* Nodyn isod)	-	139,600
Gwarged a Gedwir am y Flwyddyn ac eithrio Cronfa Wrth Gefn Pensiynau	408,292	1,186,037
Symudiad ar y Cronfeydd Wrth Gefn (Nodyn 18)	10,983	10,983
Ar 31 Gorffennaf	<u>12,248,175</u>	<u>11,828,900</u>
2. Cronfa Wrth Gefn Pensiynau		
Ar 1 Awst	(616,000)	212,000
Symudiadau FR17:		
Cyfrif Incwm a Gwariant	6,000	121,000
Colled Actwaraidd a Gydabyddir yn y Datganiad Enillion a Cholledion Cydnabyddedig	(623,000)	(949,000)
	(617,000)	(828,000)
Ar 31 Gorffennaf	(1,233,000)	(616,000)
Cyfanswm y Cyfrif Incwm a Gwariant gan gynnwys Rhwymedigaeth Cynllun Pensiwn	<u>11,015,175</u>	<u>11,212,900</u>

*Noder: Yn 2008 cynhaliwyd adolygiad o ddsbarthiad pob cronfa elusennol a ddelir gan y Brifysgol fel rhan o weithrediad SORP diwygiedig 2007. O ganlyniad cafodd rhai cronfeydd eu hailddosbarthu fel cronfeydd Incwm a Gwariant wrth gefn yn hytrach na gwaddolion parhaol.

18. CRONFEYDD ERAILL WRTH GEFN

	Cyfalaf wrth gefn Annosbarthadwy Gregynog		Cyfalaf Wrth Gefn Ailbriso – Buddsoddiadau Asedion Sefydlog	
	2009 £	2008 £	2009 £	2008 £
Ar 1 Awst	679,550	690,533	1,954,200	2,709,412
Symudiad ar y Cronfeydd Wrth Gefn	(10,983)	(10,983)	-	-
Dibrisiant yng ngwerth marchnad Buddsoddiadau Asedion Sefydlog (Nodyn 9)	-	-	(421,813)	(755,212)
Ar 31 Gorffennaf	<u>668,567</u>	<u>679,550</u>	<u>1,532,387</u>	<u>1,954,200</u>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

	Nodyn	2009 £	2008 £	
19. CYSONIAD O'R GWARGED CYN ELW AR WAREDU ASEDION I ALL-LIF ARIAN PAROD NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDU				
Gwarged ar ôl Dibrisiant Asedion Cyffyrddadwy Sefydlog ar Gost		430,387	1,384,575	
Dibrisiant	8	129,165	121,672	
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a Ryddhawyd i Incwm	15	(52,705)	(44,338)	
Amhariad Adneuron Banciau Gwlad yr Iâ	23	528,000	-	
Incwm o Fuddsoddiadau	4	(1,154,918)	(1,378,299)	
(Gostyngiad) / Cynnydd mewn Stociau	11	(54,348)	(161,122)	
(Cynnydd) Dyledwyr	12	(915,034)	(672,415)	
Cynnydd / (Gostyngiad) / mewn Credydwyr	13	274,940	(11,024)	
(Gostyngiad) mewn Darpariaethau	14	(42,919)	(147,151)	
Cost Pensiwn llai Cyfraniadau Taladwy	24 (b5)	3,000	(10,000)	
		(745,736)	(918,102)	
20. DADANSODDIAD O'R NEWIDIADAU YN Y CRONFEYDD NET				
	2009	Llifoedd Arian	Newidiadau heb fod yn arian parod	2008
	£	£	£	£
(i) Asedion Cyfredol				
Arian yn y Banc ac mewn Llaw				
Asedion Cyfredol	8,175	576	-	7,599
Adneuron Banc	651,062	(90,802)	-	741,864
	659,237	(90,226)	-	749,463
Adneuron Tymor-Byr	4,834,000	420,287	(896,287)	5,310,000
	5,493,237	330,061	(896,287)	6,059,463
(ii) Asedion Gwaddol				
Arian yn y Banc ac mewn Llaw	32,368	(513)	-	32,881
Adneuron Tymor-Byr	1,366,000	3,000	-	1,363,000
	1,398,368	2,487	-	1,395,881

Nodyn: Mae'r golofn newidiadau heb fod yn arian parod yn ymwneud â chynnwys adneuron banc Gwlad yr Iâ yn y dyledwyr yn 2009 yn hytrach nag adneuron tymor byr (gweler nodyn 23).

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

---

21. RHWYMEDI GAETHAU AMODOL AC YMRWYMIADAU CYFALAF

Mae'r Brifysgol yn aelod o UM Association (Special Risks) Cyf., cwmni y cyfyngir arno drwy warant ac a ffurfiwyd i ddarparu cydgymdeithas ar gyfer risgiau terfysgaeth. O dan y telerau aelodaeth, mae pob aelod yn gweithredu fel yswiriwr ac yswiriedig. Os bydd y gymdeithas gyfan yn wynebu diffyg mewn unrhyw flwyddyn danysgrifennu, mae'r aelodau'n atebol am eu cyfran pro rata, a estynnir dros gyfleuster benthyg am saith mlynedd. Mae'r Brifysgol yn warantwr, yn ôl trefn cyd ac amryw gydag aelodau eraill, o'r cyfleuster banc £15 miliwn hwn. Nid oes unrhyw rwymedigaeth eto wedi codi o dan y warant hon.

Roedd y Brifysgol wedi awdurdodi ond heb contractio ar gyfer gwaith peiriannu diogelwch penodol ar gronfa Gwgia ar ystad Gregynog ar gyfer £89,507 a TAW.

22. TRAFODION Â PHARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Oherwydd natur gweithrediad y Brifysgol a chyfansoddiad y Cyngor (a dynnir o blith cyrff y sectorau cyhoeddus a phreifat), mae'n anochel y caiff trafodaethau eu cynnal gyda chyrff y gall fod gan aelod o'r Cyngor fuddiant ynddynt. Cynhelir pob trafodaeth gyda chyrff y gall fod gan aelod o'r Cyngor fuddiant ynddynt o hyd braich ac yn unol â rheoliadau ariannol a gweithdrefnau prynu arferol y Brifysgol. Nid yw'n ofynnol datgelu unrhyw drafodaethau o dan Safon Adrodd Ariannol Rhif 8: Datgeliadau Partion Cysylltiedig.

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

23. AMHARIAD ADNEUON BANCIAU GWLAD YR IÂ

Yn gynnar ym mis Hydref 2008, cwmpodd y banciau Landsbanki, Kaupthing Singer and Friedlander Ltd a Glitnir yng Ngwlad yr Iâ ac aeth is-gwmnïau'r banciau yn y DU, Heritable a Kaupthing Singer a Friedlander i ddwylo'r gweinyddwyr. Roedd gan y Brifysgol £1,000,000 mewn adneuron â dau o'r sefydliadau hyn, gyda dyddiadau aeddfedu amrywiol a chyfraddau llog fel a ganlyn:

	(i) Kaupthing Singer and Friedlander	(ii) Landsbanki Islands hf.
Cyfanswm a fuddsoddiwyd:	£500,000	£500,000
Dyddiad y buddsoddiad:	31/01/2008	15/02/2008
Dyddiad aeddfedu:	30/01/2009	16/02/2009
Cyfradd llog	5.40%	5.52%
Cyfanswm cario:	£527,000	£527,600

Mae'r holl arian yn y sefydliadau hyn ar hyn o bryd yn ddarostyngedig i'r prosesau gweinyddu a derbynwyr perthnasol. Bydd y cyfansymiau a dyddiadau taliadau i adnewwyr fel y Brifysgol yn cael eu pennu gan y gweinyddwyr / derbynwyr.

Mae'r sefyllfa gyfredol o ran adfer y symiau a adnewwyd yn amrywio rhwng pob sefydliad. Yn seiliedig ar yr wybodaeth ddiweddaraf sydd ar gael mae'r Brifysgol yn ystyried ei fod yn briodol i ystyried addasiad amhariad ar gyfer yr adneuron, ac mae wedi cymryd y camau a amlinellir isod. Gan nad yw'r wybodaeth sydd ar gael yn derfynol o ran y cyfansymiau ac amseru'r taliadau sydd i'w gwneud gan y gweinyddwyr / derbynwyr, mae'n debygol y bydd addasiadau pellach yn cael eu gwneud i'r cyfrifon mewn blynyddoedd i ddod.

Kaupthing Singer and Friedlander Limited

Roedd adroddiad y credydwyr a gyflwynwyd gan y gweinyddwyr Ernst and Young, dyddiedig 17 Ebrill 2009 yn amlinellu y byddai'r credydwyr yn debygol o dderbyn isafswm o 50c yn y £ ond nid oes amserlen wedi'i nodi. Nododd y gweinyddwr y gallai'r amcangyfrif fod yn uwch neu yn is pe bai problemau sylweddol yn codi; y 50c yn y £ fel y nodir felly yw'r amcangyfrif gorau o fewn ystod o gyfansymiau posibl. Cafwyd y taliad difidend cyntaf o 20c yn y £ ym mis Gorffennaf 2009. Mae'r Brifysgol wedi penderfynu cydnabod amhariad o £267,750 yn seiliedig ar adfer 50c yn y £ hyd at fis Hydref 2012 (y dyddiad y mae'r Uchel Lys wedi caniatáu estyniad i'r gweinyddu).

Wrth gyfrif yr amhariad mae'r Brifysgol felly wedi gwneud y dybiaeth y bydd gweddill y 30% a adferir yn cael ei rannu'n gyfartal rhwng mis Rhagfyr 2009, Rhagfyr 2010, Rhagfyr 2011 a Rhagfyr 2012. Mynegir adferiadau fel canran o hawliad y Brifysgol yn y weinyddiaeth, sy'n cynnwys llog a gronnwyd hyd at 7 Hydref 2008.

Landsbanki Islands hf

Endid o Wlad yr Iâ yw Landsbanki Islands hf. Yn dilyn camau a gymerwyd gan Lywodraeth Gwlad yr Iâ yn gynnar ym mis Hydref 2008 trosglwyddwyd ei asedion a'i rwymedigaethau domestig i fanc newydd (New Landsbanki) gyda rheolaeth materion yr hen Landsbanki yn cael eu gosod yn nwylo pwyllgor datrys. Caiff materion yr hen Landsbanki eu gweinyddu dan gyfraith Gwlad yr Iâ. Cyhoeddodd Pwyllgor Landisbanki ym mis Mehefin 2009 mai'r amcangyfrif gorau o'r cyfanswm i'w dalu i adnewwyr yw 83%. Fodd bynnag mae 23% o hyn yn dibynnu ar aeddfedrydd Bond 10 mlynedd a ryddhawyd gan y banc newydd i'r hen un.

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

Mae adferiad yn ddarostyngedig i'r ansicrwydd a'r risgiau canlynol:

- Cadarnhad bod adneuron yn mwynhau statws credydwr â mantais sydd yn debygol o orfod cael ei brofi drwy'r llysoedd yng Ngwlad yr Iâ
- Effaith amrywiadau cyfraddau cyfnewid ar werth asedion a adferir gan y Pwyllgor Datrys ac ar setlo hawliad y Brifysgol, y gellir ei rhoi yn rhannol neu'n llwyr mewn arian ar wahân i sterling.
- Cytuno ar delerau 'bond' a fyddai'n caniatáu i gredydwy'r hen Landsbanki gael hawliau yn y Landsbanki newydd.

Byddai methu â sicrhau statws credydwr â mantais yn cael effaith sylweddol ar gyfanswm yr adnau y bydd modd ei adfer. Mae cyfanswm asedion y banc yn cyfateb i un rhan o dair o'i rwymedigaethau, a chymryd bod y Bond yn aros ar ei werth cyfredol. Felly os na fydd statws credydwr â mantais yn cael ei gyflawni gallai'r cyfanswm adferadwy fod cyn lleied â 32c yn y £. Yn wyneb yr ansicrwydd hwn mae'r Brifysgol felly wedi penderfynu defnyddio man canol rhwng 32p a 83p fel sail ar gyfer cyfrif y cyfanswm adferadwy, ac wedi cydnabod amhariad o £258,850 yn seiliedig ar adfer 50c yn y £ ar yr adnau.

Nid oes gwybodaeth wedi'i darparu gan y Pwyllgor Datrys am amseru unrhyw daliadau i adneuwyr. Gan fod disgwyl y bydd holl asedion Ynysoedd Landsbanki yn gorfod cael eu rhyddhau i ad-dalu credydwy'r, mae setlo ar un swm yn annhebygol. Felly wrth gyfrifo'r amhariad, mae'r Brifysgol wedi defnyddio'r amserlenni ad-dalu a amcangyfrifwyd ar gyfer KS&F fel sail ar gyfer ei thybiaethau am amseru'r ad-daliadau. Felly tybir y bydd yr ad-daliad yn cael ei rannu'n gyfartal rhwng mis Mawrth 2010, Rhagfyr 2010, Rhagfyr 2011 a Rhagfyr 2012.

Caiff adferiadau eu mynegi fel canran o hawliad y Brifysgol yn y weinyddiaeth, sy'n cynnwys llog a gronwyd hyd at 22 Ebrill 2009. Mewn achosion lle mae'r dyddiad aeddfedu cyn 22 Ebrill 2009, bydd y llog rhwng y dyddiad aeddfedu a 22 Ebrill 2009 yn cael ei gredydu ar raddfa gosb. Graddfa gosb gyfredol y DU yw 8% ac mae'r Brifysgol wedi defnyddio'r raddfa hon i gyfrif y cyfanswm sydd i'w gynnwys yn yr hawliad a chymryd mai dyddiad aeddfedu ei adnau oedd 16 Chwefror 2009.

Cyfrifiad yr Amhariad a Mantolen Adferadwy Adneuron

	£
Cyfanswm a fuddsoddwyd	1,000,000
Llog yn ddyledus	54,600
	<hr/>
Cyfanswm Cario:	1,054,600
Ilai Cyfanswm Adferadwy: KS&F	(259,250)
Ilai Cyfanswm Adferadwy: Landsbanki	(267,350)
	<hr/>
	(526,600)
	<hr/>
Amhariad a Gydabuwyd yn y Cyfrif Incwm a Gwariant	528,000
	<hr/>
	<hr/>
Cyfanswm Adneuron Adferadwy (£526,600 llai £103,713 a dderbyniwyd Gorffennaf 2009)	422,887
	<hr/> <hr/>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

24. CYNLLUNIAU PENSIWN

Y ddau brif gynllun pensiwn i staff y Brifysgol yw Cynllun Blwydd-dâl y Prifysgolion (USS) a Chynllun Blwydd-dâl Prifysgol Cymru (UWSS).

(a) Cynllun Blwydd-dâl y Prifysgolion

Mae'r USS yn gynllun budd-daliadau diffiniedig a ariannir yn allanol ac a gontractir allan o'r Ail Bensiwn Gwladol (S2P). Delir asedion y cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr, Cynllun Blwydd-dâl y Prifysgolion Cyfyngedig. Mae gan USS dros 130,000 o aelodau gweithredol ac mae gan y sefydliad 59 o aelodau gweithredol sy'n cyfranogi yn y cynllun. Y gyfradd gyfrannu sy'n daladwy gan y sefydliad oedd 14% o'r cyflog pensiynadwy.

Penodir cyfarwyddwr i fwrdd yr ymddiriedolwyr drwy Erthyglau Cymdeithasu'r cwmni. Penodir pedwar o'r cyfarwyddwyr drwy Universities UK; penodir tri gan Undeb y Prifysgolion a'r Colegau, a rhaid i un o'r rheini fod yn aelod pensiynwr o'r USS; penodir un gan y Cynghorau Cyllido Addysg Uwch; a chyfetholir lleiafswm o ddau ac uchafswm o bedwar gan y pwyllgor rheoli. O dan weithred ymddiriedolaeth a rheolau'r cynllun, pennir cyfradd cyfraniad y cyflogwr gan yr ymddiriedolwyr, yn gweithredu ar gyngor actiwraidd.

Oherwydd natur gilyddol y cynllun, nid yw'n bosibl i'r sefydliad nodi ei gyfran o asedion a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun ar sail gyson a rhesymol, a, chan hynny, cyfrifir am gyfraniadau i'r cynllun fel petai'n gynllun cyfrannu diffiniedig yn ôl gofynion FRS 17 'Buddion Ymdeol'. Mae'r gost a gydnabyddir o fewn y gwarged/diffyg am y flwyddyn yn cynllun incwm a gwariant yn gyfartal â'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun am y cyfnod cyfrifyddda.

Cynhaliwyd prisiad actiwariol diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2008. Hwn oedd y prisiad cyntaf ar gyfer USS dan y drefn gyllido cynllun-benodol newydd a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004, sy'n ei gwneud yn ofynnol i gynlluniau fabwysiadu amcan cyllido statudol sydd â digon o asedion priodol i gwmpasu eu darpariaethau technegol.

Cynhaliwyd y prisiad drwy ddefnyddio'r dull uned amcanestynedig. Y rhagdybiaethau sydd â'r effaith fwyaf arwyddocaol ar ganlyniad y prisiad yw'r rhai sy'n ymwneud â'r gyfradd o enillion ar fuddsoddiadau (h.y. y gyfradd log brisio), cyfraddau codiadau cyflogau a phensiynau a'r cyfraddau marwolaeth tybiedig. Deilliodd y tybiaethau ariannol o gynnyrch y farchnad ar ddyddiad y prisiad. Cynhwyswyd addasiad "premiwm risg chwyddiant" drwy dynnu 0.3% o'r chwyddiant a awgrymwyd gan y farchnad oherwydd y lefel hanesyddol uchel a awgrymwyd gan fondiau'r llywodraeth (yn enwedig o'u cymharu â tharged Banc Lloegr o 2% ar gyfer CPI sy'n cyfateb yn eang i 2.75% ar gyfer RPI y flwyddyn).

Er mwyn cyfrif y darpariaethau technegol, tybid y byddai'r gyfradd llog prisio yn 6.4% y flwyddyn (sy'n cynnwys enillion buddsoddi tybiedig ychwanegol dros giltiau o 2% y flwyddyn), byddai cynnydd cyflog yn 4.3% y flwyddyn (ynghyd â lwfans ychwanegol ar gyfer cynnydd cyflog oherwydd oedran a dyrchafiad yn adlewyrchu profiad hanesyddol gyda chronfa ychwanegol wrth gefn ar gyfer rhwymedigaethau gwasanaeth y gorffennol) a byddai pensiwn yn cynyddu 3.3% y flwyddyn.

Defnyddiwyd tablau marwoldeb safonol fel a ganlyn:

Marwoldeb aelodau gwrywaidd
Marwoldeb aelodau benywaidd

tablau PA92MC YoB - graddiwyd i lawr 1 flwyddyn
tablau PA92MC YoB— dim graddiad oedran

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

24. CYNLLUNIAU PENSIWN – Parhad

Mae defnyddio'r tablau marwoldeb hyn yn adlewyrchu'n rhesymol gwir brofiad USS ond mae hefyd yn darparu elfen o geidwadaeth i ganiatáu ar gyfer gwelliannau bach pellach mewn cyfraddau marwoldeb. Y disgwyliadau oes tybiedig o ymddeol yn 65 yw:

Gwryw (benyw) 65 oed ar hyn o bryd	22.8 (24.8) o flynyddoedd
Gwryw (benyw) 45 oed ar hyn o bryd	24.0 (25.9) o flynyddoedd

Ar ddyddiad y prisiad, gwerth asedion y cynllun oedd £28,842.6 miliwn a gwerth darpariaethau technegol y cynllun oedd £28,135.3 miliwn gan arwyddo gwarged o £707.3 miliwn. Yr oedd yr asedion, felly, yn ddigon i gynnwys 103% o'r budd-daliadau a oedd wedi cronni i'r aelodau ar ôl caniatáu am godiadau disgwyliedig mewn enillion ar gyfer y dyfodol.

Hefyd rhoddodd yr actwari brisiad i'r cynllun ar nifer o seiliau eraill ar ddyddiad y priso. Ar sail giltiau hanesyddol y cynllun, gan ddefnyddio cyfradd priso llog mewn perthynas â rhwymedigaethau'r gorffennol o 4.4% y flwyddyn (yr enillion disgwyliedig ar giltiau), y lefel cyllido gyfredol oedd tua 71%. O dan y rheoliadau Cronfa Gwarchod Pensiynau a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004 roedd y cynllun wedi'i gyllido 107%; ar sail prynu allan (h.y. gan dybio bod y Cynllun wedi'i derfynu ar ddyddiad y priso) byddai'r asedion tua 79% o'r cyfanswm angenrheidiol i sicrhau'r holl fuddion USS gyda chwmni yswiriant; a gan ddefnyddio fformwla FRS17 fel pe bai USS yn gynllun cyflogwr unigol, gan ddefnyddio gostyngiad bondiau AA 6.5% y flwyddyn yn seiliedig ar gynnyrch ar y pryd, amcangyfrif yr actwari oedd bod y lefel cyllido ar 31 Mawrth 2008 yn 104%.

Mae'r darpariaethau technegol yn ymwneud â rhwymedigaethau a lefelau cyllido'r gorffennol, ond mae hefyd angen asesu cost barhaus buddion sy'n cronni. Cyfrifwyd cost cronni'r dyfodol gan ddefnyddio'r un tybiaethau â'r rheini a ddefnyddiwyd i gyfrif y darpariaethau technegol ar wahân i'r ffaith fod y gyfradd priso'r llog yn tybio perfformio 1.7% y flwyddyn yn uwch na giltiau (o'i gymharu â 2% y flwyddyn ar gyfer y darpariaethau technegol) gan roi cyfradd gostyngiad o 6.1% y flwyddyn; hefyd nid oedd y lwfans ar gyfer codiadau cyflog am ddyrchafiad mor uchel. Ar hyn o bryd mae ansicrwydd yn y sector o ran twf tâl. Mae dadansoddiad wedi dangos lefelau amrywiol iawn o dwf uwchlaw codiadau tâl cyffredinol mewn blynyddoedd diweddar, ac mae'r tybiaethau twf cyflog sydd wedi'i adeiladu i gost cronni'r dyfodol yn seiliedig ar brofiad cyflog mwy sefydlog, hanesyddol. Fodd bynnag, wrth gyfrif rhwymedigaethau gwasanaeth gorffennol y cynllun, mae cronfa rybuddiol wedi'i chynnwys hefyd oherwydd yr amrywiad a nodwyd uchod.

Y gyfradd gyfrannu sefydliadol yr oedd ei hangen ar gyfer budd-daliadau gwasanaethau yn unig ar gyfer y dyfodol ar ddyddiad y prisiad oedd 16% o'r cyflogau pensiynadwy, a chytunodd y cwmni ymddiriedol, ar gyngor yr actwari, i gynyddu cyfradd gyfrannu'r sefydliad i 16% o gyflogau pensiynadwy o 1 Hydref 2009.

Ers mis Mawrth 2008 mae marchnadoedd buddsoddi'r byd wedi parhau i gwmpo ac ar 31 Mawrth 2009 amcangyfrifodd yr actwari fod y lefel cyllido dan drefn cyllido benodol y cynllun wedi syrthio o 103% i 74%. Mae'r amcangyfrif hwn yn seiliedig ar y lefel cyllido ar 31 Mawrth 2008, wedi'i addasu i adlewyrchu gwir berfformiad buddsoddi'r gronfa dros y flwyddyn a newidiadau i amodau'r farchnad (mae amodau'r farchnad yn effeithio ar y gyfradd llog priso a hefyd tybiaethau chwyddiant sydd yn eu tro yn effeithio ar y tybiaethau cynnydd cyflog a phensiwn).

Ar y sail FRS 17 gan ddefnyddio cyfradd gostyngiad bondiau AA o 7.1% y flwyddyn yn seiliedig ar gynnyrch ar y pryd, amcangyfrifodd yr actwari fod y lefel cyllido ar 31 Mawrth 2009 yn 86%. Roedd amcangyfrif o'r lefel cyllido a fesurwyd ar sail prynu allan ar y dyddiad hwnnw tua 46%.

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

24. CYNLLUNIAU PENSIWN – Parhad

Gall gwargedion neu ddiffygion sy'n codi mewn prisiadau yn y dyfodol effeithio ar yr ymrwymiad cyfrannu sefydliadol yn y dyfodol. Gallai diffyg olygu bod angen cyllid ychwanegol ar ffurf gofynion cyfrannu uwch, lle gallai gwarged o bosibl gael ei ddefnyddio yn yr un modd i leihau gofynion cyfrannu. Mae'r sensitifrwydd yn ymwneud â'r prif dybiaethau a ddefnyddir i fesur rhwymedigaethau'r cynllun i'w gweld isod:

Rhagdybiaeth	Newid yn y rhagdybiaeth	Effaith ar rwymedigaethau'r cynllun
Prisiad cyfradd llog	Cynnydd/gostyngiad o 0.5%	Gostyngiad/cynnydd o £2.2 biliwn
Cyfradd cynnydd pensiwn	Cynnydd/gostyngiad o 0.5%	Cynnydd/gostyngiad o £1.5 biliwn
Cyfradd twf cyflog	Cynnydd/gostyngiad o 0.5%	Cynnydd/gostyngiad o £0.7 biliwn
Cyfradd marwoldeb	Rhagdybiaeth mwy pwyllog (symud at welliannau cohort hir yn y dyfodol o'r cohort canolig a fabwysiadwyd adeg y prisio)	Cynnydd o £1.6 biliwn

Mae'r USS yn gynllun 'y dyn olaf sy'n sefyll' felly pe bai unrhyw un o'r cyflogwyr cyfranogol yn USS yn methdal, byddai cyfanswm unrhyw ddiffyg cyllido pensiwn (na ellid fel arall ei adfer) mewn perthynas â'r cyflogwr hwnnw yn cael ei daenu ar draws y cyflogwyr cyfranogol a fyddai'n weddill ac yn cael ei adlewyrchu ym mhrisiad actwaraidd nesaf y cynllun.

Cred yr ymddiriedolwr dros y tymor hir y bydd buddsoddiad soddgyfrannau a buddsoddiad mewn dosbarthiadau ased amgen yn darparu enillion gwell na dosbarthiadau buddsoddi eraill. Mae'r strwythur rheoli a'r targedau a osodir wedi'u cynllunio i roi gogwydd i'r gronfa at soddgyfrannau drwy bortffolios a gaiff eu hamrywio yn ddaearyddol a fesul sector. Mae'r ymddiriedolwr yn cydnabod y byddai'n bosibl dethol buddsoddiadau sy'n cynhyrchu llifoedd incwm sy'n gyffredinol debyg i'r llifoedd arian rhwymedigaeth amcangyfrifedig. Fodd bynnag, er mwyn diwallu'r amcan cyllido tymor hir o fewn lefel o gyfraniadau y mae'n ystyried y byddai'r cyflogwyr yn fodlon eu gwneud, mae'r ymddiriedolwr wedi cytuno i ymgymryd â chyfradd o risg buddsoddi sy'n berthnasol i'r rhwymedigaethau. Mae cymryd risg fel hyn yn ceisio targedu enillion uwch nag y byddai cydweddu asedion yn ei ddarparu gan fabwysiadu ymagwedd bwyllog at gwrdd â rhwymedigaethau'r gronfa. Cyn penderfynu cymryd risg buddsoddi sy'n berthynol i'r rhwymedigaethau, mae'r ymddiriedolwr yn derbyn cyngor gan ei ymgynghorydd buddsoddi ac actwari'r cynllun, ac yn ystyried barn y cyflogwyr. Mae llif arian cadarnhaol cryf y cynllun yn golygu nad yw'n angenrheidiol i wireddu buddsoddiadau i gwrdd â rhwymedigaethau. Mae'r ymddiriedolwr yn credu fod hyn, ynghyd â'r llif parhaus o aelodau newydd i'r cynllun a chryfder cyfamod y cyflogwyr yn ei ganiatáu i gymryd golwg tymor hir o'i fuddsoddiadau. Gellir gwrthsefyll anwadlrwydd tymor byr enillion ac ni ddylai hyn fwydo drwedd yn uniongyrchol i'r gyfradd gyfrannu. Mae'r actwari wedi cadarnhau fod llif arian y cynllun yn debygol o barhau'n gadarnhaol am y deng mlynedd nesaf a mwy.

Disgwylir y prisiad actwaraidd tair blynedd ffurfiol nesaf ar 31 Mawrth 2011. Bydd y gyfradd cyfrannu yn cael ei adolygu fel rhan o bob prisiad a gellid ei hadolygu'n fwy aml.

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

24. CYNLLUNIAU PENSIWN – Parhad

(b) Cynllun Blwydd-dâl Prifysgol Cymru

Mae'r Brifysgol yn gweithredu cynllun budd-daliadau diffiniedig yn y DU y delir ei asedion mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Gwnaed amcangyfrif o sefyllfa ariannol y cynllun gan actiwari annibynnol cymwys ar 31 Gorffennaf 2009. Yr oedd yr amcangyfrif yn seiliedig ar y prisiad diwethaf llawn ar 1 Awst 2007. Dyma'r prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari:

Tybiaethau Ariannol	31 Gorffennaf 2009	31 Gorffennaf 2008	31 Gorffennaf 2007
Cyfradd codiadau cyflog	4.80%	5.30%	4.20%
Cyfradd codiadau mewn pensiynau a budd-daliadau diffiniedig	3.60%	3.80%	3.10%
Cyfradd disgownt	6.20%	6.50%	5.60%
Rhagdybiaeth chwyddiant	3.60%	3.80%	3.10%

Seiliwyd y tybiaethau marwoldeb cyfredol ar y tablau PA92 a ragamcanwyd tan y flwyddyn 2020, gyda gwelliannau cohort canolig mewn cyfraddau marwoldeb. Y tybidaethau hyd oes wrth ymdeol yn 65 yw:

Gwryw	21.9	21.9	21.9
Benyw	24.8	24.8	24.8

Asedion y cynllun oedd:

	£000	%	£000	%	£000	%
Ecwitiâu'r DU	1,823	38%	2,294	45%	2,520	44%
Ecwitiâu dros y môr	1,248	26%	1,887	37%	2,196	39%
Bondiau	1,248	26%	765	15%	849	15%
Eiddo	48	1%	0	0%	0	0%
Arall (yn cynnwys asedion cyfredol net)	432	9%	153	3%	110	2%
Cyfanswm yr asedion	<u>4,799</u>	<u>100%</u>	<u>5,099</u>	<u>100%</u>	<u>5,675</u>	<u>100%</u>

Mesurwyd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2009 yn unol â gofynion FRS 17:

1. Dadansoddiad o'r cyfanswm a ddangosir yn y fantolen

	31 Gorffennaf 2009 £000	31 Gorffennaf 2008 £000	31 Gorffennaf 2007 £000
Cyfanswm gwerth marchnad asedion y cynllun	4,799	5,099	5,675
Llai: Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(6,032)	(5,715)	(5,463)
(1) (Diffyg) /Gwarged yn y cynllun : (Rhwymedigaeth) /Ased Pensiwn Net	<u>(1,233)</u>	<u>(616)</u>	<u>212</u>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

24. CYNLLUNIAU PENSIWN - Parhad

(b) Cynllun Blwydd-dâl Prifysgol Cymru - Parhad

	31 Gorffennaf 2009 £000	31 Gorffennaf 2008 £000
2. Dadansoddiad o'r symiau a godwyd ar gostau staff o fewn y gwarged gweithredu:		
Cost gwasanaeth cyfredol	159	149
Cyfanswm cost gweithredu	<u>159</u>	<u>149</u>
3. Dadansoddiad o'r swm a gredydwyd i incwm cyllid arall:		
Adenillion disgwylidig ar asedion y cynllun pensiwn	380	421
Llog ar rwymedigaethau disgwylidig y cynllun	(371)	(310)
Adenillion net	<u>9</u>	<u>111</u>
4. Dadansoddiad o'r symiau cydnabyddedig yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig:		
Gwir adenillion ar asedion cynllun pensiwn sy'n llai na'r adenillion a ddisgwylid	(662)	(988)
Newidiadau yn y tybiaethau sy'n sail i werth presenol rhwymedigaethau'r Cynllun	39	39
Colled actiwaraidd a gydnabuwyd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig	<u>(623)</u>	<u>(949)</u>
5. Symudiad yng ngwarged y cynllun yn ystod y flwyddyn: (Diffyg) / Gwarged y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	(616)	212
Symudiad yn y flwyddyn:		
Costau gwasanaeth cyfredol	(159)	(149)
Cyfraniadau	156	159
Cost Gweithredu'r Cynllun Pensiwn llai Cyfraniadau	(3)	10
Adenillion net ar asedion	9	111
Colled actiwaraidd	(623)	(949)
Diffyg y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	<u>(1,233)</u>	<u>(616)</u>
6. Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau'r Cynllun		
Ar ddechrau'r flwyddyn	5,715	5,463
Costau gwasanaeth cyfredol	159	149
Cyfraniadau	47	41
Buddion a dalwyd	(221)	(209)
Costau llog	371	310
Elw actwaraidd	(39)	(39)
Ar ddiwedd y flwyddyn	<u>6,032</u>	<u>5,715</u>
7. Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth marchnad asedion y cynllun		
Ar ddechrau'r flwyddyn	5,099	5,675
Cyfraniadau	203	200
Buddion a dalwyd	(221)	(209)
Elw disgwylidig ar asedion	380	421
Colled actwaraidd	(662)	(988)
Ar ddiwedd y flwyddyn	<u>4,799</u>	<u>5,099</u>

NODIADAU'R DATGANIADAU ARIANNOL - Parhad

22. CYNLLUNIAU PENSIWN - Parhad

(b) Cynllun Blwydd-dâl Prifysgol Cymru - Parhad

Mae hanes profiad yr enillion a'r colledion wedi ei gwmpasu fel a ganlyn:

	31 Gorffennaf 2009	31 Gorffennaf 2008	31 Gorffennaf 2007	31 Gorffennaf 2006	31 Gorffennaf 2005
Gwahaniaeth rhwng yr adenillion disgwyliedig a'r gwir adenillion ar asedion y cynllun:					
Swm (£000)	(662)	(988)	222	237	588
Canran asedion y cynllun	(13.8%)	(19.3%)	3.9%	4.7%	13.1%
Profiad o enillion a (cholledion) ar rwymedigaethau'r cynllun:					
Swm (£000)	39	39	454	(270)	(514)
Canran gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	0.6%	0.7%	8.3%	(4.8%)	(10.0%)
Cyfanswm cydnabyddedig yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig:					
Swm (£000)	(623)	(949)	676	(33)	74
Canran gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(10.3%)	(16.6%)	12.4%	(0.6%)	1.4%

Y cyfanswm cronus elw a cholledion actwaraidd a gydnabyddir yn y datganiad o elw a cholled cydnabyddedig yw colled o £2,378,000 (2008 colled o £1,755,000).

Nid yw asedion cynllun buddion diffinedig yn cynnwys unrhyw rai o offerynnau ariannol y Brifysgol ei hun, nag unrhyw eiddo a feddiannir gan y Brifysgol.

Yr amcangyfrif ar gyfer y cyfraniad at y cynllun buddion diffinedig ar gyfer y flwyddyn 2009-10 yw £168,000.

Y gwir golled ar asedion y cynllun yn y flwyddyn oedd £300,000, o'i gymharu â cholled o £576,000 yn 2008.

25. **CYFANSWM COSTAU'R PENSIYNAU**

Cyfanswm cost y pensiynau i'r Brifysgol oedd:

	2009 £	2008 £
Cyfraniadau i'r USS	302,934	261,123
Cyfraniadau i'r UWSS	151,266	159,183
Addasiad FR 17 ar gyfer UWSS	3,000	(10,000)
	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm Cost y Pensiynau (Nodyn 5)	457,200	410,306

ATODIADA

Tudalen

Prif Weithrediadau'r Brifysgol -

Crynodeb o'r Cyfrifon Incwm a Gwariant am y blynyddoedd hyd at 31 Gorffennaf:

- 2009	40
- 2008	41

ATODIAD B

Crynodeb o Gyfrifon Pum Mlynedd -

Cyfrif Incwm a Gwariant	42
Y Fantolen	43
Ystadegau Ariannol	44

CRYNODEB O GYFRIFON PUM MLYNEDD – Atodiad B

CYFRIF INCWM A GWARIANT

	2008/09 £'000	2007/08 £'000	2006/07 £'000	2005/06 £'000	2004/05 £'000
Grantiau'r Cyngor Cyllido	582	697	1,418	1,204	769
Ffioedd Academaidd a Grantiau Cefnogol	-	-	-	6	10
Grantiau a Chontractau Ymchwil	356	84	28	138	189
Incwm Gweithredu Arall	9,760	8,452	6,759	6,000	6,080
Incwm Gwaddol ac Incwm o Fuddsoddiadau	1,155	1,378	1,216	1,088	1,014
Cyfanswm yr Incwm	11,853	10,611	9,421	8,436	8,062
Costau Staff	4,158	3,504	3,477	3,388	3,319
Costau Ailstrwythuro Eithriadol	-	73	201	322	5
Amhariad Eithriadol o Adneuron					
Banciau Gwlad yr Iâ	528	-	-	-	-
Treuliau Gweithredu Eraill	6,608	5,527	4,793	4,229	3,931
Disbrisiant	129	122	108	106	103
Cyfanswm y Gwariant	11,423	9,226	8,579	8,045	7,358
Gwarged ar Weithrediadau ar ôl Dibrisio 'r Asedion Sefydlog					
Cyffyrddadwy ar Gost	430	1,385	842	391	704
El war waredu Ased Sefydlog	-	-	292	-	-
Gwarged ar Weithrediadau Cyfredol ar ôl Dibrisio Asedion Sefydlog					
Cyffyrddadwy ar Gost a Gwaredu Ased Sefydlog	430	1,385	1,134	391	704
Gwarged am y Flwyddyn a Drosglwyddwyd I Incwm Cronnus mewn Cronfeydd Gwaddol	(16)	(78)	(119)	(122)	(99)
Gwarged am y Flwyddyn	414	1,307	1,015	269	605

CRYNODEB O GYFRIFON PUM MLYNEDD – Atodiad B parhad

Y FANTOLEN

	2008/09 £'000	2007/08 £'000	2006/07 £'000	2005/06 £'000	2004/05 £'000
Asedion Sefydlog	7,446	7,933	8,622	7,319	6,963
Buddsoddiadau Gwaddol	14,089	15,069	16,907	15,936	14,645
<i>Asedion Cyfredol</i>					
Stociau	461	515	354	261	267
Dyledwyr	3,874	2,591	1,919	1,255	1,586
Adneuon Tymor-Byr	4,834	5,310	5,694	6,209	5,766
Arian yn y Banc ac mewn Llaw	659	749	22	68	89
Cyfanswm Asedion Cyfredol	9,828	9,165	7,989	7,793	7,708
Llai Credydwyr					
- symiau sydd i'w talu cyn pen blwyddyn	2,193	1,918	1,929	1,655	1,990
Adedion Cyfredol Net	7,635	7,247	6,060	6,138	5,718
Cyfanswm yr Asedion Llai'r					
Rhwymedigaethau Cyfredol	29,170	30,249	31,589	29,393	27,326
Llai Darpariaeth ar gyfer					
Rhwymedigaethau a Chostau	-	43	190	154	-
Asedion Net Heb Gynnwys (Rhwymedigaeth) / Ased Cynllun Pensiwn	29,170	30,206	31,399	29,239	27,326
(Rhwymedigaeth) / Ased Cynllun Pensiwn	(1,233)	(616)	212	(572)	(611)
Cyfanswm Asedion Net yn Cynnwys (Rhwymedigaeth)/Ased Cynllun Pensiwn	27,937	29,590	31,611	28,667	26,715
Cynrychiolir gan y canlynol:					
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig Gwaddolion	631 14,089	674 15,069	599 16,907	630 15,936	616 14,645
<i>Wrth Gefn</i>					
Cyfrif Incwm a Gwariant	12,248	11,829	10,492	9,866	9,657
Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	(1,233)	(616)	212	(572)	(611)
Cronfa Gyfalaf nad oes modd ei Dosbarthu	669	680	691	410	421
Cronfa Ailbrizio wrth gefn	1,533	1,954	2,710	2,397	1,987
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	13,217	13,847	14,105	12,101	11,454
CYFANSWM CRONFEYDD	27,937	29,590	31,611	28,667	26,715

CRYNODEB O GYFRIFON PUM MLYNEDD – Atodiad B parhad

YSTADEGAU ARIANNOL

	2008/09 %	2007/08 %	2006/07 %	2005/06 %	2004/05 %
Ffynonellau Incwm (% of Income)					
Grantiau'r Cyngor Cyllido	4.9	6.6	15.0	14.3	9.5
Ffioedd Academaidd a Grantiau Cefnogol	-	-	-	0.1	0.1
Grantiau a Chontractau Ymchwil	3.0	0.8	0.3	1.6	2.3
Grantiau Cefnogol Ffederal oddi wrth Aelod Sefydliadau	6.9	8.0	9.1	13.1	15.8
Preswylfeydd, Arlwyo a Chynadleddau	7.9	8.7	9.3	9.4	10.4
Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd –					
- Gwasanaethau Dilysu	59.4	51.3	45.8	41.7	39.0
- Gwasanaethau Eraill	0.9	0.7	0.1	0.1	0.6
Gwerthu Cyhoeddiadau	3.9	7.7	3.7	3.7	4.4
Incwm Gweithredu Arall	3.3	3.2	3.8	3.1	5.3
Incwm Gwaddol a Buddsoddi	9.8	13.0	12.9	12.9	12.6
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Dadansoddiad o Wariant (% o'r Gwariant)					
Costau Staff	36.4	38.0	40.5	42.1	45.1
Costau Eithriadol	4.6	0.8	2.3	4.0	0.1
Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd –					
- Gwasanaethau Dilysu	36.2	33.6	30.1	27.6	29.1
Treuliau Gweithredu Eraill	21.7	26.3	25.8	25.0	24.3
Dibrisiant	1.1	1.3	1.3	1.3	1.4
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Gwarged Gweithredol fel % o Gyfanswm Incwm	3.5	12.3	10.8	3.2	7.5
Dangosyddion Ariannol Allweddol					
Cymhareb dyddiau o gronfeydd sydd ar gael * I gyfanswm gwariant **	941	1,208	1,346	1,339	1,387
<i>Y nifer o ddyddiau o wariant y gellid eu cynnal o'r cronfeydd sydd ar gael</i>					
Dangosyddion Hylifedd a Hyfywedd					
Cymhareb Asedion Hylifol i Rwymedigaethau Cyfredol <i>Y graddau y gellid cwrdd â rhwymedigaethau cyfredol o arian parod a buddsoddiadau hylifol</i>	2.50	3.16	2.96	3.79	2.94
Cymhareb Asedion Hylifol i gyfanswm gwariant ** <i>Y nifer o ddyddiau o wariant y gellid eu cynnal o arian parod a buddsoddiadau hylifol</i>	177	242	244	287	297
Cymhareb Asedion Hylifol i rwymedigaethau cyfredol <i>Y graddau y gellid cwrdd â rhwymedigaethau cyfredol o asedion cyfredol</i>	4.48	4.78	4.14	4.71	3.87
Dyddiau o gyfanswm incwm *** a gynrychiolir gan ddyledwyr <i>Dyddiau o gyfanswm incwm (ac eithrio grantiau'r Cyngorau Ymchwil) a gynrychiolir gan ddyledwyr</i>	125	96	88	64	79

* Ac eithrio cronfa pensiwn FRS17

** Ac eithrio dibrisiant a gwariant FRS17

*** Ac eithrio incwm FRS17

ATODIAD C

	Tudalen
Prif Gorff Llywodraethu, Pwyllgorau, Prif Swyddogion a Staff, Cynghorwyr etc.	
Cyngor Prifysgol Cymru	46
Pwyllgorau Cyngor y Brifysgol	47 - 48
Prif Swyddogion a Staff y Brifysgol	49
Cynghorwyr y Brifysgol	49

Cyngor Prifysgol Cymru

I Aelod Ex Officio

Yr Is-Ganghellor
Yr Athro Marc Clement

II Aelodau Penodedig

Penodwyd gan ac o blith Is-Gangellorion / Prifathrawon y Sefydliadau Achrededig /

Dr Medwin Hughes *Coleg y Drindod, Caerfyrddin*

Yr Athro Noel Lloyd *Prifysgol Aberystwyth*

Dr Peter Noyes *Prifysgol Cymru, Casnewydd*

Penodwyd gan ac o blith Cadeiryddion y Sefydliadau Achrededig

Dr R Brinley Jones *Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan*

Syr Roger Jones *Prifysgol Abertawe*

Mr John Wyn Owen *Athrofa Prifysgol Cymru, Caerdydd*

Penodwyd gan ac o blith Cynrychiolwyr y Sefydliadau Achrededig ar y Bwrdd Academiaidd

Yr Athro Barry Burnham

Yr Athro Graham Rogers

Penodwyd gan ac o blith Staff y Brifysgol

Mr Andrew Hawke

Penodwyd gan Fyfyrrwyr y Sefydliadau Achrededig

Lle gwag

Aelodau Annibynnol

Mr D Hugh Thomas *(Cadeirydd)*

Mr Alun Thomas *(Is-Gadeirydd)*

Mrs Elsa Davies

Mr Geraint Evans

Mr Gareth Lewis

Y Cyngorydd Penri Jones

Mr Arwel Ellis Owen

Mr Gareth Pierce

Mr Michael McGrane

Mrs Hilary Neagle

Dr Ann Rhys

Mrs Gwenda Sippings

Aelod Cyfetholedig

Ei Anrh y Barnwr Eifion Roberts

Ysgrifennydd

Alwena Morgan

Y Pwyllgor Adnoddau

Aelodau Ex Officio
Cadeirydd y Cyngor
Is-Gadeirydd y Cyngor (*Cadeirydd*)
Yr Is-Ganghellor

Penodwyd gan Gyngor y Brifysgol
Mr Gareth Lewis
Mr Michael McGrane
Mrs Hilary Neagle
Dr Peter Noyes

Aelod Cyfetholedig
Mr Robert V Barnes

Y Pwyllgor Strategaeth

Aelodau Ex Officio
Cadeirydd y Cyngor (*Cadeirydd*)
Is-Gadeirydd y Cyngor
Yr Is-Ganghellor

Penodwyd gan Gyngor y Brifysgol
Mr John Wyn Owen
Mr Geraint Evans

Y Pwyllgor Archwilio

Penodwyd gan Gyngor y Brifysgol
Mrs Elsa Davies (*Cadeirydd*)
Mr Geraint Evans
Mr Alun J Walters

Y Pwyllgor Cydnabyddiaeth

Aelodau Ex Officio
Cadeirydd y Cyngor (*Cadeirydd*)
Is-Gadeirydd y Cyngor
Yr Is-Ganghellor

Penodwyd gan Gyngor y Brifysgol
Dr Ann Rhys
Mr Gareth Pierce

Y Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu

Aelodau Ex Officio
Cadeirydd y Cyngor (Cadeirydd)
Yr Is-Ganghellor

Penodwyd gan Gyngor y Brifysgol
Dr Medwin Hughes
Mr John Wyn Owen
Mr Gareth Pierce
Mrs Gwenda Sippings

Y Pwyllgor Buddsoddi

Aelodau Ex Officio
Yr Is-Ganghellor
Is-Gadeirydd y Cyngor

Penodwyd gan Gyngor y Brifysgol
Mr Huw Wynne-Griffith
Dr Brinley Jones
Sir Peter Phillips
Ei Anrh y Barnwr Eifion Roberts (Cadeirydd)

Prif Swyddogion a Rheolwyr Hŷn y Brifysgol

Ymwelydd	EI MAWRHYDI Y FRENHINES
Canghellor	EUB TYWYSOG CYMRU <i>KG KT GCB CG</i>
Dirprwy Ganghellor	Y Parchedcaf Revd Barry Morgan MA PhD, Archesgob Cymru
Is-Ganghellor a Phrif Weithredwr	Yr Athro R Marc Clement BSc PhD CEng CPhys FIET
Dirprwy Is-Ganghellor (Ansawdd)	Yr Athro Nigel Palastanga MA FCSP
Cadeirydd y Cyngor	D Hugh Thomas <i>CBE DL</i>
Is-Gadeirydd	Alun Thomas BA FCA
Cyfarwyddwr Materion Cofrfforaethol ac Ysgrifennydd y Cyngor	Alwena Morgan BScEcon MBA
Cyfarwyddwr Adnoddau	D I George BScEcon CPFA
Cyfarwyddwr Cynllunio a Datblygu Strategol	Lynn E Williams BA PhD
Cyfarwyddwr Materion Academaidd	John H McNally BA MA
Cyfarwyddwr yr Uned Ddilysu	Huw Flynn Hughes BA DAA
Cyfarwyddwr Ymchwil ac Arloesi	Yr Athro Dylan Jones Evans BSc(Anrh) MSc PhD FRSA MIOD Docent
Cyfarwyddwr y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd	Yr Athro Dafydd R Johnston BA PhD

Cynghorwyr

Archwilwyr - Allanol	PricewaterhouseCoopers LLP
Archwilwyr - Mewnol	Grant Thornton LLP
Bancwyr	HSBC
Cynghorwyr Yswiriant	University Mutual Association Cyf.
Cynghorwyr Buddsoddi	Gerrard Cyf.
Cynghorwyr Pensiynau	PricewaterhouseCoopers LLP
Cyfreithwyr	Morgan Cole
